

**Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna
w Busku-Zdroju**

**STAN
SANITARNY
powiatu buskiego
2024**

STAN SANITARNY powiatu buskiego 2024

Przedstawiam raport podsumowujący aktualny stan sanitarny powiatu buskiego za rok 2024. Priorytetem dla Państwowej Inspekcji Sanitarnej było monitorowanie sytuacji epidemiologicznej i sanitarnej powiatu oraz podejmowanie działań wynikających z potrzeb bieżącej sytuacji epidemiologicznej.

Raport ten przedstawia pełny obraz stanu sanitarnego powiatu buskiego poprzez monitorowanie zagrożeń epidemiologicznych, chemicznych i środowiskowych, którymi zajmuje się Państwowa Inspekcja Sanitarna. Opracowanie stanowi rzetelny, dobrze udokumentowany raport o bieżącym stanie sanitarnym, wskazując na najważniejsze zagrożenia, przyczyny ich powstawania oraz kierunki dalszych działań zapobiegawczych.

W raporcie znajdziecie Państwo szczegółowe oceny, wyniki, zestawienia statystyczne dotyczące poszczególnych obszarów życia publicznego, w tym warunków zdrowotnych żywności i żywienia, wody do spożycia, higieny pracy, chorób zakaźnych i zawodowych, jak również kwestie bezpieczeństwa sanitarnego podmiotów leczniczych, nauki i wychowania oraz wypoczynku. Wyniki pozwalają na ocenę sytuacji epidemiologicznej i stanu sanitarnego powiatu buskiego, uwzględniającą istniejące oraz mogące się pojawić zagrożenia.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju realizuje wymienione zadania sprawując zapobiegawczy i bieżący nadzór sanitarny oraz prowadząc działalność zapobiegawczą i przeciwepidemiczną, także oświatowo-zdrowotną promującą zdrowie.

Nadzorem objętych jest 68 166 mieszkańców powiatu buskiego (stan na 30.06.2023 r.).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju nadzorując obiekty na terenie powiatu buskiego przeprowadził 1276 kontroli, wydał 384 decyzje, nałożył 32 mandaty na kwotę 11 200 zł. Oddział Laboratoryjny PSSE przeprowadził 2 801 badań laboratoryjnych, w tym 243 oznaczeń chemicznych, 1 192 oznaczeń fizycznych i 5 799 oznaczeń mikrobiologicznych.

Przeprowadzone badania były wykorzystywane do oceny jakości zdrowotnej żywności, wody do spożycia, wód powierzchniowych wykorzystywanych jako kąpieliska, basenów, pływalni oraz do oceny narażenia na czynniki szkodliwe na stanowiskach pracy.

STAN SANITARNY powiatu buskiego 2024

Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Busku-Zdroju wykonuje badania w zakresie:

- wody do spożycia, kąpielisk, pływalni i basenów.
- zanieczyszczeń mikrobiologicznych żywności oraz oznaczania składników odżywczych w posiłkach
- zapylenia, hałasu, mikroklimatu, oświetlenia oraz zawartość substancji toksycznych na stanowiskach pracy
- badań diagnostycznych w kierunku chorób bakteryjnych, wirusowych i pasożytniczych.

Posiada akredytację i utrzymuje wysoki poziom jakości wykonywanych badań. W laboratorium został przeprowadzony w 2024 roku przez Polskie Centrum Akredytacji audyt zgodnie z PN-EN-ISO/IEC 17025:2018-02, potwierdzający wiarygodność wykonywanych badań laboratoryjnych. Laboratorium posiada akredytację od 2005 r.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny realizuje również zadania w ramach zintegrowanych systemów działających w Unii Europejskiej np. systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych (RASFF). W działalności kontrolnej udoskonalano wdrożony system jakości i jednolite procedury kontroli obiektów i urządzeń.

Informacje zawarte w niniejszej ocenie wskazują, iż bezpieczeństwo zdrowotne i sanitarne mieszkańców powiatu buskiego w 2024 roku (podobnie jak w latach ubiegłych), pozostawało na wysokim poziomie.

Aktualne informacje dotyczące działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Busku-Zdroju znajdują się na stronie internetowej **www.gov.pl/web/psse-busko-zdroj**

Niniejszą ocenę opracowano i przesyła się na podstawie art. 12 a ust.3 Ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz.338 ze zm.)

Z upoważnienia
Państwowego Powiatowego
Inspektora Sanitarnego
w Busku-Zdroju
mgr inż. Grzegorz Wojciechowski

SPIS TREŚCI	Str.
I. OCENA ZAGROŻENIA EPIDEMIOLOGICZNEGO	5
II. JAKOŚĆ WODY DO SPOŻYCIA I CIEPŁEJ WODY UŻYTKOWEJ	11
III. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	15
IV. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ I KĄPIELISK	17
V. STAN SANITARNY PODMIOTÓW, W KTÓRYCH WYKONYWANA JEST DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZA	24
VI. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY	28
VII. STAN SANITARNY PLACÓWEK NAUCZANIA I WYCHOWANIA	35
VIII. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA	43
IX. PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA	59
X. PODSUMOWANIE	76

I. OCENA ZAGROŻENIA EPIDEMIOLOGICZNEGO

Analizując sytuację epidemiologiczną monitorowanych chorób zakaźnych w powiecie buskim w 2024 r. na szczególną uwagę zasługują:

- znaczący wzrost zachorowań na krztusiec,
- wzrost zachorowań na płonicę (szkarlatynę),
- ponowny wzrost zarejestrowanych przypadków zachorowań na boreliozę.

Zagrożenia związane z koronawirusem SARS-CoV-2 zaczęły pojawiać się w marcu 2020 r. Pierwszy przypadek zakażenia tym wirusem zarejestrowano w powiecie buskim 16 marca 2020 r.

W 2024 r. na terenie powiatu buskiego w okresie od stycznia do grudnia potwierdzono **187 przypadków zakażenia wirusem SARS-CoV-2**. **29** osób spośród zakażonych było hospitalizowanych. Zarejestrowano **1** zgon. W 2023 r. w okresie od stycznia do grudnia potwierdzono 107 przypadków zakażenia wirusem SARS-CoV-2. 29 osób spośród zakażonych było hospitalizowanych. Zarejestrowano 1 zgon.

Choroby zakaźne wieku dziecięcego oraz choroby przenoszone drogą pokarmową w porównaniu do lat 2022-2023 w roku **2024** mieszczą się w średniej krajowej.

Pozostałe choroby zakaźne, zakażenia i zatrucia objęte obowiązkiem zgłaszania i rejestracji pozostają na stałym niskim poziomie i mieszczą się w średniej krajowej.

W roku **2024** nastąpił **spadek** zachorowań na ospę wietrzną. W roku 2023 w powiecie buskim zarejestrowano **265** przypadków ospy wietrznej, natomiast w roku **2024** zarejestrowano **237** przypadków ospy wietrznej.

W **2024 r.** odnotowano **znaczny spadek** zachorowań wywołanych przez Salmonellę. W 2023 roku było ich 17, natomiast w **2024** odnotowano 9 zachorowań wywołanych przez Salmonellę.

przy zapadalności - w 2023 r. 25,0/100 tys. dla powiatu i 19,8/100 tys. w województwie świętokrzyskim i 26,09/100 tys. w kraju.

- w **2024 r.** 13,20/100 tys. dla powiatu i 16,2/100 tys. w województwie świętokrzyskim i 26,09/100 tys. w kraju.

STAN SANITARNY powiatu buskiego 2024

W roku **2024 wzrosła** liczba zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby (żółtaczkę zakaźną) typu B w stosunku do roku 2023. W 2023 r. nie było zachorowań na WZW B w powiecie buskim. Natomiast w **2024 r.** zarejestrowano 2 przypadki WZW B.

W roku **2024** nie odnotowano zachorowań na przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby typu C, podobnie jak w 2023 r.

W 2023 r. nie zarejestrowano żadnego przypadku **WZW B** w powiecie buskim, w **2024 r.** – zarejestrowano **2 przypadki**:

przy zapadalności - w 2023 r. 0,00/100 tys. dla powiatu i 0,73/100 tys. w województwie

świętokrzyskim i 8,26/100 tys. w kraju.

- w **2024 r.** 2,93/100 tys. dla powiatu i 1,96/100 tys. w województwie

świętokrzyskim i 8,34/100 tys. w kraju.

W 2023 roku w powiecie buskim nie zarejestrowano żadnego przypadku WZW C, w **2024 r. również – 0 przypadków**:

przy zapadalności – w 2023 r. 0,00/100 tys. dla powiatu i 3,83/100 tys. w województwie

świętokrzyskim i 8,67/100 tys. w kraju.

- w **2024 r.** 0,00/100 tys. dla powiatu i 1,96/100 tys. w województwie

świętokrzyskim i 8,34/100 tys. w kraju.

Analizując współczynnik zapadalności na Boreliozę w latach 2023-2024 odnotowano **znaczny wzrost** zachorowań w powiecie buskim w **2024 r.**

W 2023 w powiecie buskim zarejestrowano **9 przypadków** zachorowań na Boreliozę, w roku **2024** - zarejestrowano **20 przypadków**.

Zapadalność dla powiatu w 2023 r. – 13,2/100 tys. mieszkańców przy zapadalności w województwie świętokrzyskim 51,47/100 tys. mieszkańców i zapadalności w Polsce 66,96/100 tys. mieszkańców.

- w **2024 r.** – dla powiatu 29,34/100 tys. mieszkańców przy zapadalności w województwie świętokrzyskim 53,01/100 tys. mieszkańców i zapadalności w Polsce 66,96/100 tys. mieszkańców.

W roku **2024** nastąpił **znaczny wzrost** zachorowań na płonicę (szkarlatynę). W 2023 roku zarejestrowano **71** przypadków płonicy w powiecie buskim, a w **roku 2024 -111** przypadków.

STAN SANITARNY powiatu buskiego 2024

- w 2023 r. – dla powiatu 104,15/100 tys. mieszkańców przy zapadalności
w województwie świętokrzyskim 109,69/100 tys. mieszkańców i zapadalności
w Polsce 66,96/100 tys. mieszkańców
- w 2024 r. – dla powiatu 162,83,15/100 tys. mieszkańców przy zapadalności
w województwie świętokrzyskim 109,69/100 tys. mieszkańców i zapadalności
w Polsce 66,96/100 tys. mieszkańców

W 2024 roku nastąpił również wzrost zachorowań na **krztusiec**. W 2023 roku w powiecie buskim nie zarejestrowano żadnych zachorowań na krztusiec, natomiast w **roku 2024** zarejestrowano **30 przypadków** krztuśca.

Wykonawstwo szczepień ochronnych wśród dzieci i młodzieży objętych Programem Szczepień Ochronnych jest nadzorowane przez Powiatową Inspekcję Sanitarną i jest na poziomie zadowalającym co ilustruje poniższe zestawienie w tabeli.

Ośrodki Zdrowia i Przychodnie realizują również Program Szczepień Zalecanych przy użyciu szczepionek odpłatnych.

Wykonawstwo szczepień ochronnych w rocznikach podlegających w 2024 roku zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych w powiecie buskim

Szczepienie	Rocznik	Rodzaj szczepienia	Wykonawstwo w powiecie w 2024 r.	Analogiczne wykonawstwo w 2023r.
BCG	2024	Szczepienie noworodkowe	99,1%	98,4%
Szczepienie p/WZW B	2024	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	88,7 %	90,64%
	2023	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	96,1%	98,23%
DTP (błonica, tężec, krztusiec)	2024	Szczepienie pierwotne	50,85%	49,70%
	2023	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	96,4%	96,71%
Hib (przeciwno)	2024	Szczepienie pierwotne	63,82 %	49,70%

STAN SANITARNY powiatu buskiego 2024

Szczepienie	Rocznik	Rodzaj szczepienia	Wykonawstwo w powiecie w 2024 r.	Analogiczne wykonawstwo w 2023r.
Haemophilus influenzae typu b)	2023	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	96,4 %	96,69%
Zakażenia Streptococcus Pneumoniae	2024	Szczepienie pierwotne	63,1%	63,5%
	2023	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	96,4%	96,45%
Zakażenia Rotawirusowe	2024	Szczepienie podstawowe	63,1%	64,2%
Odra, świnka, różyczka	2023	Szczepienie pierwotne	80,46%	75,4 %
DTaP + Polio	2019	Szczepienie I przypominające	80,0%	83,6 %
Odra, świnka, różyczka	2015 (10 rok życia)	rewakcynacja	98,25%	97,3%
blonica + tężec + krztusiec (14 rok życia)	2012	Szczepienie II przypominające	82,87%	86,32 %
Td blonica + tężec (19 rok życia)	2006	Szczepienie III przypominające	96,86%	84,44%

Na terenie powiatu buskiego w 2016 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju prowadził 13 postępowań egzekucyjnych wobec rodziców uchylających się od obowiązku szczepień dzieci. W 2017 r. nastąpił wzrost liczby środowisk antyszczepionkowych. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju prowadził kolejnych 17 postępowań egzekucyjnych wobec rodziców uchylających się od obowiązku szczepień dzieci z czego w 2 przypadkach dzieci zostały zaszczepione.

W 2018 roku nastąpił ponowny wzrost liczby rodziców uchylających się od obowiązku szczepień dzieci. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju prowadził kolejnych 26 postępowań egzekucyjnych wobec rodziców uchylających się od obowiązku szczepień dzieci z czego w 10 przypadkach dzieci zostały zaszczepione, 6 postępowań zakończyło się wnioskiem o ukaranie i wystawieniem tytułu wykonawczego. W pozostałych 10 przypadkach postępowanie jest w toku. W 2019 r. zgłoszono 16 nowych

środowisk antyszczepionkowych. W **10** przypadkach dzieci zostały zaszczepione. Natomiast **5 postępowań zakończyło się wnioskiem o ukaranie** i wystawieniem tytułu wykonawczego. W 2020 r. nie zgłoszono nowych środowisk uchylających się od wykonania obowiązku szczepień ochronnych. Sytuacja może mieć bezpośredni związek z epidemią SARS-CoV-2 . W **2021** r. nie zgłoszono nowych środowisk uchylających się od wykonania obowiązku szczepień ochronnych. Sytuacja może mieć bezpośredni związek z epidemią SARS-CoV-2 . W **2022 roku** do Państwowego Powiatowego Inspektora w Busku -Zdroju zostało zgłoszonych z terenu powiatu buskiego 19 nowych środowisk uchylających się od obowiązku szczepień dzieci. W 2023 roku **nastąpił wzrost liczby środowisk antyszczepionkowych.** do Państwowego Powiatowego Inspektora w Busku -Zdroju zostało zgłoszonych z terenu powiatu buskiego **35** nowych środowisk uchylających się od obowiązku szczepień dzieci. W wyniku działań Państwowego Powiatowego Inspektora w Busku -Zdroju uzupełniono brakujące szczepienia u 4 dzieci i w związku z tym postępowanie egzekucyjne wobec rodziców małoletnich zostało umorzone. W **2024** roku do Państwowego Powiatowego Inspektora w Busku -Zdroju zostało zgłoszonych z terenu powiatu buskiego **10** nowych środowisk uchylających się od wykonania obowiązku szczepień dzieci. W wyniku działań Państwowego Powiatowego Inspektora w Busku -Zdroju uzupełniono brakujące szczepienia u 6 dzieci i w związku z tym postępowanie egzekucyjne wobec rodziców małoletnich zostało umorzone. Natomiast **10 postępowań zakończyło się wnioskiem o ukaranie** i wystawieniem tytułu wykonawczego.

W **2024** roku **wzrosła** liczba osób szczepionych przeciwko wścieklźnie ponarażeniowo. W roku 2023 było 13 osób szczepionych ponarażeniowo, natomiast w roku **2024** było **15 osób.**

Stały nadzór nad tymi osobami prowadzi Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny.

ANALIZA ZACHOROWAŃ NA GRUŻLICĘ W LATACH 2023 - 2024

Lp.	ROK	Powiat buski	
		Liczba przypadków	Współczynnik zapadalności
1.	2023	12	17,6
2.	2024	13	19,7
Liczba ludności w powiecie w 2023 r.		68 166	
Liczba ludności w powiecie w 2024 r.		68 166	

Współczynnik zapadalności na chorobę k = 100 000

Analizując współczynnik zapadalności i liczbę przypadków zachorowań na gruźlicę w latach 2023-2024 odnotowano **niewielki wzrost** nowych zachorowań na gruźlicę w roku **2024**.

W **2023 roku** utrzymywał się wysoki wskaźnik zachorowań na grypę. W okresie od 01.01.2023 r. do 30.06.2023 r. w meldunkach MZ-55 zgłoszono 9989 zachorowań oraz podejrzeń zachorowań na grypę. Dodatkowo w meldunkach MZ-56 zgłoszono 47 przypadków grypy **typu A potwierdzonych testami PCR** z czego 43 osoby hospitalizowano. Wśród zarejestrowanych przypadków grypy było 22 dzieci do lat 14 w tym 20 hospitalizowanych. Ponadto zgłoszono 53 przypadki grypy potwierdzonej testami antygenowymi. W **2024 roku** w meldunkach MZ-56 rejestrowano tylko przypadki grypy potwierdzonej testami PCR lub antygenowymi. Zarejestrowano 732 przypadki potwierdzonej grypy A z czego 42 osoby były hospitalizowane.

II. JAKOŚĆ WODY DO SPOŻYCIA I CIEPŁEJ WODY UŻYTKOWEJ

1. Wprowadzenie

W roku sprawozdawczym na terenie **powiatu buskiego** nadzorem sanitarnym objęto **15** urządzeń posiadających własne ujęcia wody tj. 14 wodociągów publicznych, oraz 1 urządzenie lokalne funkcjonujące na terenie powiatu buskiego tj. wodociąg Szpitala w Busku – Zdroju.

Pod nadzorem PSSE w Busku-Zdroju znajdują się również 2 - sieci wodociągowe na terenie gminy Tuczępy, zasilane przez ujęcia wody znajdujące się na terenie powiatu staszowskiego (ujęcie w Szydłowie oraz ujęcie w Staszowie).

Przedmiotem kontroli był stan sanitarny urządzeń wodnych, w tym w szczególności ujęć wody oraz jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w ramach realizowanego monitoringu jakości wody.

2. Charakterystyka urządzeń do zaopatrzenia ludności w wodę

Na terenie powiatu buskiego w okresie sprawozdawczym skontrolowano 15 urządzeń posiadających własne ujęcia wody.

2.1. Wodociągi o produkcji < 100m³/d (2 obiekty; zaopatrujące 1,872 tys. ludności)

1. Kików, gm. Solec Zdrój
2. Podlasek gm. Stopnica

2.2. Wodociągi o produkcji 101-1.000 m³/d (10 obiektów, zaopatrujących 32,39 tys. ludności)

1. Ruczynów, gm. Busko Zdrój
2. Wolica, gm. Stopnica
3. Strzałów, gm. Stopnica
4. Jurków, gm. Wiślica
5. Wójeczka, gm. Pacanów
6. Żabiec, gm. Pacanów
7. Nowy Korczyn, gm. Nowy Korczyn
8. Solec Zdrój, gm. Solec Zdrój
9. Piestrec, gm. Solec Zdrój
10. Gorzakiew, gm. Gnojno

2.3. Wodociągi o produkcji 1.001-10.000m³/d (2 obiekty, zaopatrujące 35,674 tys. ludności)

1. Wodociąg publiczny Busko Zdrój
2. Stary Korczyn, gm. Nowy Korczyn

2.4. Inne podmioty zaopatrujące w wodę

1. Wodociąg lok. Szpitala Busko-Zdrój (0,659 tys.)

2.5. Jakość wody do spożycia przez ludzi

Stan sanitarny urządzeń wodnych na zakończenie roku sprawozdawczego został oceniony jako dobry. Zawsze w przypadkach gdy woda nie odpowiada wymogom Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju natychmiastowo wszczyna postępowanie administracyjne.

Na terenie powiatu buskiego, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju **w ramach nadzoru** nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi pobrał do analizy laboratoryjnej z sieci wodociągowych – **81** prób wody.

Analizy urzędowej kontroli wody wykazały iż:

- Nie kwestionowano jakości mikrobiologicznej wody.
- Kwestionowano jakość fizykochemiczną wody w 2 urządzeniach wodnych (incydentalnie odnotowano podwyższony parametr chloroformu – wod. pub. Nowy Korczyn oraz parametr azotanów w wod. pub. Podlasek)

Tab. 1. Ilość prób wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi pobranych do badania w poszczególnych gminach w ramach nadzoru sanitarnego (w rozbiciu na sieci wodociągowe) jak niżej:

Gmina (liczba prób)	Wodociąg	Monitoring kontrolny /badania podstawowe/	Monitoring przeglądowy /badania poszerzone/	Liczba prób kwestionowanych fiz-chem	Liczba prób kwestionowanych bakteriologicznie
Busko-Zdrój (14)	Busko-Zdrój	8	2	-	-
	Ruczynów	3	1	-	-
Gnojno (5)	Gorzakiew	4	1	-	-
Nowy Korczyn (7)	Nowy Korczyn	4	1	1 x wynik nieprawidłowy <i>Barwa, Chloroform</i>	-
	Stary Korczyn (ujęcie)	2	0	-	-
Pacanów (10)	Wójeczka	4	1	-	-
	Żabiec	4	1	-	-
Solec-Zdrój (13)	Solec-Zdrój (Groczków)	4	1	-	-

STAN SANITARNY powiatu buskiego 2024

Gmina (liczba prób)	Wodociąg	Monitoring kontrolny /badania podstawowe/	Monitoring przeglądowy /badania poszerzone/	Liczba prób kwestionowanych fiz-chem	Liczba prób kwestionowanych bakteriologicznie
	Piestrzec	4	1	-	
	Kików	2	1	-	-
Stopnica (18)	Wolica	4	1	-	-
	Podlasek	7	1	2 x wynik nieprawidłowy <i>Azotany</i>	-
	Strzałków	4	1	-	-
Wiślica (5)	Jurków	4	1	-	-
Tuczępy (6)	Szydłów	4	-	-	-
	Staszów	2	-	-	-
Szpital Busko-Zdrój (3)	ZOZ Busko	2	1	-	-
RAZEM (81)		66	15	3	0

Na podstawie art. 5 ust. 1a ustawy z dnia 7 czerwca 2001r o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków – zarządcy wodociągów i przedsiębiorstwa wodociągowe prowadzili regularne kontrole wewnętrzne jakości wody we własnych urządzeniach wodnych.

Zgodnie z § 21 ust.1 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi - Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju dokonał oceny wszystkich wyników badań zrealizowanych zgodnie z ustalonym harmonogramem i przekazanych przez podmioty. Wszystkie nadzorowane wodociagi, w których woda była bezpieczna dla zdrowia ludzkiego, otrzymywały „oceny bieżące jakości wody” stwierdzające przydatność wody do spożycia.

Stan sanitarny urządzeń zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę został oceniony na koniec roku sprawozdawczego jako dobry.

2.6. Ujęcia powierzchniowe

Na terenie powiatu znajdują się 2-ujęcia powierzchniowe wody na rzece Nidzie tj. ujęcie w Starym Korczynie oraz ujęcie w Nowym Korczynie.

STAN SANITARNY powiatu buskiego 2024

Ujęcie wody w Nowym Korczynie zaopatruje w wodę całą gminę Nowy Korczyn. Ujęcie w Starym Korczynie zaopatruje sieci wodociągowe: na terenie powiatu Kazimierza Wielka, całą gminę Opatowiec, częściowo gminę Bejsce oraz miejscowości na terenie gmin Koszyce (pow. Proszowice) i Szczurowa (pow. Brzesko).

Kontroli poddawano jakość wody w rzece Nidzie, pobrano **2 próby** wody do badania w kierunku radiacji - nie kwestionowano jakości wody.

3. Badania ciepłej wody na obecność bakterii *Legionella*. Jakość ciepłej wody użytkowej.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Busku-Zdroju w kontekście zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego „ciepłej wody użytkowej” wykonuje badania pod kątem występowania bakterii *Legionella sp.* w przedsiębiorstwach podmiotów wykonujących świadczenia zdrowotne, działalność leczniczą w rodzaju stacjonarnym i całodobowym.

Na terenie powiatu buskiego Państwowa Inspekcja Sanitarna pobrała do badania łącznie **142** próby ciepłej wody, skontrolowano:

- **23** podmioty lecznicze (138 prób) – skontrolowano dwukrotnie wszystkie,
- **1** pensjonat (3 próby),
- **1** dom prywatny (1 próba).

Jakość ciepłej wody we wszystkich kontrolowanych obiektach nie budziła zastrzeżeń sanitarnych, bakterii *Legionella sp.* – nie wykryto.

4. Wnioski

Na nadzorowanym terenie (powiat buski) w ramach nadzoru nad jakością wody przeznaczoną do spożycia przez ludzi pobrano do analizy laboratoryjnej z sieci wodociągowych - **81** prób wody (66 próby w ramach monitoringu kontrolnego - parametry z gr. A i 15 prób w ramach monitoringu przeglądowego - parametry z gr. A i B).

Na terenie powiatu buskiego występuje pełne uzbrojenie terenu w sieci wodociągowe, wszystkie gminy są zwodociągowane (występują pojedyncze gospodarstwa nieposiadające przyłączy wody, bo nie chcą korzystać z publicznego zaopatrzenia w wodę lub względy techniczne nie pozwoliły na wykonanie przyłączy).

III. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Busku-Zdroju realizuje profilaktykę w zakresie ochrony zdrowia ludzi:

- wykonywał kontrole obiektów budowlanych (etap dopuszczenia obiektu do użytkowania),
- uzgadniał projekty budowlane (etap poprzedzający wydanie pozwolenia na budowę, zmianę sposobu użytkowania, zgłoszenie robót itp.),
- uczestniczył w procesie postępowania w sprawie oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko (brak lub potrzeba przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i uzgadnianie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach),
- uzgadniał warunki zabudowy,
- uzgadniał lokalizację inwestycji celu publicznego.

Podczas pracy nad w/w tematyką zwracano szczególną uwagę na następujące zagadnienia:

- ochronę ludzi przed nadmiernym oddziaływaniem czynników środowiska pracy (hałas, zanieczyszczenie powietrza, promieniowanie elektromagnetyczne) poprzez egzekwowanie rozwiązań technicznych i odpowiednich materiałów budowlanych w celu dotrzymania normatywnych wartości dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- właściwą gospodarkę wodno-ściekową (zaopatrzenie ludności w wodę do picia o odpowiednich parametrach),
- prawidłowe usuwanie, gromadzenie i unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych, w tym pochodzenia medycznego, w sposób nie zagrażający życiu i zdrowiu ludzi,
- ochronę ludzi przez uciążliwościami środowiskowymi w miejscu zamieszkania poprzez egzekwowanie skutecznych rozwiązań z zakresu ochrony środowiska.

Postępowanie w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko

W 2024 roku wydano 60 opinii na etapie oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko. Opinie obejmowały postępowania w sprawie braku lub potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

Uzgadnianie dokumentacji projektowych

W 2024 roku wydano ogółem 15 opinii o dokumentacjach projektowych. Analiza opiniowanych dokumentacji projektowych wskazuje, iż główne uchybienia w rozwiązaniach projektowych dotyczyły błędów w zakresie zapewnienia właściwych warunków wymiany i czystości powietrza w obiektach.

Stwierdza się, że zastrzeżenia wnoszone do przedkładanych rozwiązań projektowych wynikały głównie z nieznamomości przez projektantów przepisów, w tym techniczno-budowlanych (Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie /tekst jednolity Dz. U z 2022 r. poz. 1225 ze zm./) oraz wymagań sanitarno-higienicznych określonych dla poszczególnych rodzajów obiektów.

Uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych

W 2024 roku wydano 51 opinii w zakresie stwierdzenia zgodności wykonania obiektów wg projektu budowlanego.

W 31 przypadkach stanowiska zajęto na podstawie przeprowadzonych oględzin, w pozostałych przypadkach na podstawie przedłożonej dokumentacji z ograniczoną czynnością kontrolną w terenie.

Podczas odbiorów spotkano się w większości przypadków z inwestycjami dobrze przygotowanymi do czynności odbiorowych pod względem wykonawczym (prace zakończone, zgodność wykonawstwa z dokumentacją projektową) oraz formalnym (wpis do dziennika budowy, odbiory techniczne wewnętrzne, badania i pomiary, itd.). Tym niemniej zdarzały się obiekty, na których stwierdzono nieprawidłowości pod względem funkcjonalnym oraz sanitarno-technicznym. Uchybienia stwierdzone podczas oględzin usuwane były do momentu wydania stanowiska.

Stanowiska inne na etapie rozpoczęcia nowej działalności i pozostałych etapach procesu inwestycyjnego.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju wydawał opinie sanitarne na etapie rozpoczęcia nowej działalności i na pozostałych etapach procesu inwestycyjnego w

ilości 14 (opinie sanitarne dla obiektów przedszkolnych, żłobka, placówki dydaktycznej, pracowni psychologiczno-pedagogicznej, opinia dla obiektu obrotu bronią i amunicją, opinia na temat zaproponowanego zabezpieczenia warunków higieniczno-sanitarnych dla przeprowadzenia imprezy masowej oraz opinia dla przedsięwzięci wspomaganego przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej).

Uzgadnianie warunków zabudowy i lokalizacji inwestycji celu publicznego.

W 2024 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku – Zdroju działając w trybie art. 53 Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym dokonał 50 uzgodnień warunków zabudowy, 30 lokalizacji inwestycji celu publicznego, w 363 przypadkach odstąpiono od zajęcia stanowiska.

IV. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ I KĄPIELISK

1. Wprowadzenie

Obiekty użyteczności publicznej są charakterystyczną grupą z uwagi na swoją różnorodność. Kryteria oceny ich stanu sanitarno-porządkowego i sanitarno-technicznego zależą od charakteru obiektu, jego dostępności dla osób z zewnątrz oraz rodzaju świadczonych usług.

W grupie obiektów użyteczności publicznej, główny nacisk położono na ustępy publiczne i obiekty usługowe (kontrole zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, tatuażu, odnowy biologicznej, w tym szczególnie solaria) oraz hoteli i obiektów wczasowo-turystycznych. Ponadto kontrolowano obiekty sportowe, tereny rekreacyjne oraz inne obiekty użyteczności publicznej.

2. Stan sanitarny wybranych obiektów i urządzeń

2.1. Ustępy publiczne

Na terenie powiatu buskiego znajduje się 7 ustępów publicznych:

1. Ustęp publiczny w Busku Zdroju przy ul. Kopernika/Kościuszki
2. Ustęp publiczny w Busku Zdroju w Parku Zdrojowym
3. Ustęp publiczny w Busku-Zdroju ul. 1-go Maja
4. Ustęp publiczny Wiślica
5. Ustęp publiczny Stopnica
6. Ustęp publiczny Nowy Korczyn
7. Ustęp publiczny Pacanów

STAN SANITARNY powiatu buskiego 2024

W roku sprawozdawczym skontrolowano **3 obiekty** (ustęp publiczny w Busku - Zdroju przy ul. Kopernika/Kościuszki, ustęp publiczny w Parku Zdrojowym w Busku - Zdroju oraz ustęp publiczny w Pacanowie). Obiekty działają cały rok, za wyjątkiem ustępu publicznego w Parku Zdrojowym w Busku - Zdroju (czynny w sezonie letnim).

Kontrolowane obiekty posiadają ściany i posadzki o powierzchniach zmywalnych odpornych na działanie wilgoci. Pomieszczenia wentylowane. Dezynfekcja pomieszczeń i urządzeń prowadzona prawidłowo. W roku sprawozdawczym oceniono bieżący stan sanitarny wszystkich kontrolowanych ustępów publicznych, jako stan niebudzący zastrzeżeń, obiekty funkcjonowały z zachowaniem reżimu sanitarnego i przestrzeganiem wymogów zawartych w przepisach prawa.

2.2 Obiekty pomocy społecznej

Liczba obiektów i jednostek organizacji pomocy społecznej w ewidencji ogółem - **12**. W roku 2024 skontrolowano – **10** obiektów.

a) Domy pomocy społecznej – **6** (skontrolowano 6)

- DPS Słupia gm. Pacanów,
- DPS Świniary gm. Solec-Zdrój,
- DPS Rataje Słupskie gm. Pacanów,
- DPS Zborów gm. Solec-Zdrój
- DPS Gnojno gm. Gnojno,
- DPS Gorzysławice gm. Wiślica

W roku 2024 objęto nadzorem obiekt Domu Pomocy Społecznej w Gorzysławicach gm. Wiślica. Obiekt zlokalizowany w budynku murowanym dwukondygnacyjnym, kondygnacje komunikowane wewnętrzną klatką schodową, wyposażony w platformę schodową dla wózków inwalidzkich. Zaopatrzenie w wodę z wodociągu publicznego. Nieczystości płynne odprowadzane do sieci kanalizacyjnej, wentylacja grawitacyjna. Ogrzewanie budynku – piec (pelet). Punkty poboru wody zaopatrzone w ciepłą i zimną wodę. W obiekcie znajduje się 5 pokoi z pełnym węzłem sanitarnym dostosowane dla osób niepełnosprawnych ruchowo, pokój gościnny z pomieszczeniem sanitarno-higienicznym, sala rehabilitacyjna dla pensjonariuszy, a także pomieszczenie socjalne dla pracowników, pomieszczenie gospodarcze (magazyn środków czystościowych) – wyposażony w regał na środki czystościowe oraz dezynfekcyjne, wieszaki na sprzęt porządkowy.

b) Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej - **1** (skontrolowano 1)

- Środowiskowy Dom Samopomocy w Świniarach gm. Solec-Zdrój

STAN SANITARNY powiatu buskiego 2024

- c) Placówki zapewniające całodobową opiekę – **4** (skontrolowano 2)
- *Hostel dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi w Świnarach przy DPS,*
 - *Schronisko dla Osób Bezdomnych i Zagrożonych Bezdomnością w Świnarach*
 - *Hostel „Nadzieja Rodzinie” w Janinie gm. Busko-Zdrój*
 - *Schronisko z usługami opiekuńczymi w Nizinach 66 A, 28-142 Tuczępy*
- d) Noclegownie dla bezdomnych – **1** (skontrolowano 1)
- (Noclegownia dla bezdomnych MGOPS w Busku –Zdroju)*

W roku sprawozdawczym skontrolowano **10** spośród wyżej wymienionych obiektów pomocy społecznej. W ramach sprawowanego nadzoru nad obiektami pomocy społecznej oraz jednostkami organizacji pomocy społecznej w roku sprawozdawczym wydano **1 decyzję opłatową**. Pod koniec roku 2024 wszystkie obiekty oceniono jako dobre, prawidłowo urządzone i wyposażone. Utrzymane w odpowiednim stanie sanitarno-higienicznym oraz porządkowym.

2.3. Obiekty hotelarskie

W roku sprawozdawczym nadzorem objęto obiekty hotelarskie, całoroczne tj. hotele, motele, pensjonaty oraz inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie m.in. pokoje gościnne. Skontrolowano łącznie **13 obiektów**:

- 5 hoteli,
- 1 pensjonat,
- 7 obiektów typu kwatery prywatne / pokoje gościnne,

W roku sprawozdawczym zaplanowano 2 obiekty o statucie gospodarstwa agroturystyczne — według uzyskanych informacji obiekty nie prowadzą działalności.

Przedmiotem kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej prowadzonej w ww. obiektach był ogólny stan sanitarno-techniczny, postępowanie z bielizną brudną i czystą, gospodarka odpadami i nieczystościami płynnymi, zaopatrzenie w środki czystości. Obiekty te zaopatrzone były w wodę do spożycia z wodociągów publicznych i podłączone były do sieci kanalizacyjnej. Obiekty zaopatrzone były w dostateczną ilość środków czystościowych i dezynfekcyjnych. Otoczenie wszystkich kontrolowanych obiektów było zagospodarowane, częściowo utwardzone oraz obsadzone zielenią, z zapewnionymi parkingami dla gości hotelowych. Skontrolowane obiekty oceniono, jako odpowiadające wymogom sanitarnym.

2.4. Zakłady fryzjerskie kosmetyczne i odnowy biologicznej

Państwowa Inspekcja Sanitarna sprawuje nadzór nad obiektami usługowymi tj. zakładami fryzjerskimi, salonami

STAN SANITARNY powiatu buskiego 2024

kosmetycznymi, tatuażu, odnowy biologicznej oraz innymi zakładami świadczącymi łącznie więcej niż jedną z usługę.

W 2024r. na terenie powiatu buskiego przeprowadzono kontrole sanitarne w 27 zakładach usługowych.

Zakres kontroli obejmował sprawdzanie stosowania procedur określających zasady utrzymania higieny i właściwego reżimu sanitarnego, zasady przeprowadzania dezynfekcji i sterylizacji, a także prawidłowego postępowania z odpadami, zwłaszcza z niebezpiecznymi.

W zakładach, których wykonywano zabiegi związane z naruszeniem ciągłości tkanek ludzkich szczególną uwagę przykładano do kwestii postępowania z narzędziami i sprzętem wykorzystywanymi przy świadczeniu usług w powyższym zakresie.

Sprawdzano również bezpieczeństwa pracowników i klientów salonu, ważności środków, magazynowania bielizny stosowanej w zakładzie i postępowanie z nią.

Ponadto we wszystkich skontrolowanych zakładach usługowych przestrzegane były przepisy ustawy z dnia 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn. Dz. U. z 2021r. poz. 276 ze zm.). Wśród zakładów ujętych w ewidencji przeważały zakłady fryzjerskie i zakłady kosmetyczne, najmniej liczną grupę stanowiły zakłady tatuażu.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w dwóch obiektach świadczących usługi kosmetyczne nałożono **1 mandat karny** oraz wydano łącznie **3 decyzje**:

1 decyzję merytoryczną

2 decyzję opłatową za kwestionowane kontrole.

Zalecania pokontrolne zostały wykonane w całości.

Skontrolowane obiekty na koniec roku sprawozdawczego oceniono, jako odpowiadające wymogom sanitarnym.

2.5. Obiekty komunikacji publicznej

Przeprowadzono 1 kontrolę sanitarno-techniczną Dworca PKS w Busku Zdroju. Obiekt dostosowany dla osób niepełnosprawnych, wyposażony w instalacje wodociągową, kanalizację i klimatyzację – stan sanitarny nie budził zastrzeżeń.

STAN SANITARNY powiatu buskiego 2024

Ponadto na terenie miasta i gminy Stopnica przeprowadzono **1** kontrolę przystanków jako miejsc przeznaczonych do wsiadania lub wysiadania pasażerów. Obiekty kontrolowane (19 stanowisk) oceniono jako prawidłowo wyposażone i oznakowane.

2.6. Cmentarze

W roku sprawozdawczym 2024 skontrolowano **10** obiektów cmentarnych. Skontrolowano cmentarze parafialne w miejscowościach :

- Busko-Zdrój gm. Busko-Zdrój
- Janina gm. Busko-Zdrój
- Balice, gm. Gnojno
- Biechów, gm. Pacanów
- Oblekoń, gm. Pacanów
- Zborówek, gm. Pacanów
- Rataje Słupskie, gm. Pacanów
- Niziny, gm. Tuczępy
- Tuczępy, gm. Tuczępy
- Świniary, gm. Solec-Zdrój

Stan sanitarno-techniczny kontrolowanych obiektów nie budził zastrzeżeń. Tereny cmentarzy – ogrodzone. Odpady komunalne z terenu cmentarzy gromadzone na wyznaczonych miejscach w kontenerach/boksach lub pojemnikach przeznaczonych do składowania odpadów. Wywóz nieczystości stałych z ww. terenów zapewniają firmy, na podstawie deklaracji zarządców cmentarzy. Żadna z przeprowadzonych kontroli nie wykazała nieprawidłowości w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

2.7. Domy przedpogrzebowe

Na terenie powiatu buskiego znajdują się **3** domy przedpogrzebowe (w tym prosektorium opisane w rozdziale III punkcie 1.4).

W roku sprawozdawczym 2024 skontrolowano wszystkie obiekty tj. Dom Pogrzebowy w Wolicy gm. Busko-Zdrój, Dom Pogrzebowy w Stopnicy gm. Stopnica oraz Prosektorium przy Szpitalu w Busku – Zdroju.

Ponadto skontrolowano **1- usługi pogrzebowe**. Kontrole obiektów nie wykazały nieprawidłowości.

2.8. Inne obiekty użyteczności publicznej

Oprócz w/w grup obiektów nadzorem PSSE w Busku-Zdroju obejmuje: tereny rekreacyjne, do których zalicza się place zabaw z piaskownicami, parki i zieleńce, zakłady prowadzące obrót produktami naftowymi, pralnie, obiekty sportu i kultury i inne.

W roku sprawozdawczym kontrolowano i oceniono 22 obiekty:

- 5 piaskownic
- 4 stacje paliw
- 2 obiekty sportowe
- 1 obiekt kultury
- 2 pralnie
- 1 siedziba gmin
- 2 parki/zieleńce
- 1 tężnia
- 1 Skatepark
- 3 kontrole fontann (9 szt.)

W roku sprawozdawczym **1 obiekt użyteczności publicznej** oceniono, jako zły pod względem technicznym. W jego przypadku wydano **1 decyzję** merytoryczną przedłużającą termin wykonania zaleceń:

- Siedziba Urzędu Miasta i Gminy w Wiślicy

(NHS.9020.8.39.2024 z dnia 05.06.2024 r. termin wykonania zaleceń to 30.06.2025 r.)

Ponadto w ramach prowadzonego postępowania wobec Stadionu Pacanów – uchylono decyzję PPIS w Busko-Zdrój nakładającą obowiązki dot. nieprawidłowości technicznych w budynku zaplecza obiektu sportowego. W związku z wybudowaniem nowego zaplecza dla obiektu sportowego wydano **1 decyzję uchylającą**.

2.9. Kąpieliska, miejsca wykorzystywane do kąpieli i baseny kąpielowe

- **Stan sanitarny Kąpielisk**

W roku sprawozdawczym na terenie powiatu buskiego nie funkcjonowało kąpielisko w miejscowości Radzanów gm. Busko-Zdrój.

Na terenie obiektu trwały prace rewitalizacyjne. W miejscowości Radzanów na terenie Zbiornika Retencyjno-Rekreacyjnego prowadzona była realizacja zadania pod nazwą "Rewitalizacja zbiornika rekreacyjno-retencyjnego w miejscowości Radzanów Gmina Busko-Zdrój – Etap I" oraz "Rewitalizacja zbiornika rekreacyjno-retencyjnego w miejscowości Radzanów Gmina Busko-Zdrój – Etap II".

STAN SANITARNY powiatu buskiego 2024

– Stan sanitarny Pływalni i basenów kąpielowych

W ewidencji PSSE na terenie powiatu buskiego znajduje się łącznie 19-obiektów kąpielowych.

- 6 obiektów kąpielowych - statut pływalni krytych (całorocznych),
 - 1 obiekt kąpielowy sezonowy kryto-odkryty – statut pływalni - w Stopnicy,
- oraz
- 12 basenów rehabilitacyjnych krytych (całorocznych) – w roku sprawozdawczym funkcjonowało 10 obiektów, 2 obiekty nieczynne. Nadzorem objęto 2 nowe obiekty.

Zarządcy pływalni / basenów regularnie kontrolowali jakość wody w ramach kontroli wewnętrznej. Woda na pływalniach publicznych kontrolowana była zgodnie z ustalonym **harmonogramem**, natomiast na basenach rehabilitacyjnych w oparciu o wytyczne **instrukcji funkcjonalnych** obiektów.

W 2024r. w powiecie buskim skontrolowano wszystkie funkcjonujące obiekty tj. **7 pływalni / basenów** /przeprowadzono kontrole jakości wody (7 kontroli) oraz kontrole sanitarno-techniczne pomieszczeń podbasenia (7 kontroli)/.

Skontrolowano również baseny rehabilitacyjne (10 obiektów) w zakresie przestrzegania warunków udzielanych kąpeli rehabilitacyjnych i sprawowania nadzoru nad jakością wody w obiektach (przeprowadzono 11 kontroli).

Łącznie na w/w obiekty PPIS w Busku - Zdroju wydał **20 decyzji**:

17- decyzji na pływalniach:

- 8 decyzji dotyczących unieruchomienia niecek pływalni - ze względu na złą jakość wody,
- 9 decyzji przywracających działanie niecek pływalni po poprawie jakości wody.

3- decyzje na basenach rehabilitacyjnych

- 1 decyzję dotyczącą unieruchomienia niecki rehabilitacyjnej - ze względu na złą jakość wody,
- 2 decyzje przywracające działanie niecek rehabilitacyjnych po poprawie jakości wody.

W przypadku pogorszenia się jakości wody w nieckach basenowych PPIS w Busku-Zdroju bezzwłocznie informował zarządców za pomocą pism interwencyjnych / decyzji administracyjnym, nakazujących podjęcie działań naprawczych.

STAN SANITARNY powiatu buskiego 2024

Zarządcy niecek basenowych natychmiastowo podejmowali działania zaradczo-naprawcze, kolejne badania (powtórkowe) wykazywały prawidłową jakość wody do kąpieli.

3. Wnioski

Priorytetem działań w okresie sprawozdawczym w obiektach użyteczności publicznej było przestrzeganie przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w zakresie prowadzonej działalności.

Wydano łącznie **23 decyzje** na obiekty użyteczności publicznej, nałożono **1 mandat** karny. Na koniec roku sprawozdawczego - bieżący stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej nie budził zastrzeżeń, nie stwierdzono uchybień stanowiących zagrożenie dla zdrowia i życia.

W **1** obiekcie użyteczności publicznej stan techniczny obiektu oceniono nadal jako nieprawidłowy.

V. STAN SANITARNY PODMIOTÓW, W KTÓRYCH WYKONYWANA JEST DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZA

1. Szpitale

Na terenie powiatu buskiego, pod nadzorem PSSE w Busku Zdroju znajdują się 4 obiekty szpitalne (1-powiatowy, 1-specjalistyczny, 2-uzdrowiskowe).

Obiekty szpitalne:

- 1) Szpital Powiatowy ul. Bohaterów Warszawy 67, Busko - Zdrój
- 2) Specjalistyczny Szpital Ortopedyczno - Rehabilitacyjny „Górka” ul. Dr Starkiewicza 1, Busko - Zdrój
- 3) Szpital Uzdrowiskowy „Włókniarz” ul. Rokosza 1, Busko - Zdrój
- 4) Szpital Uzdrowiskowy „Krystyna” ul. Rzewuskiego 3, Busko - Zdrój,

W roku sprawozdawczym skontrolowano **4 obiekty** (przeprowadzono 4 kontrole).

Na obiekt Szpitala Powiatowego w Busku – Zdroju, ul. Boh. Warszawy 67 wydano decyzję w zakresie stanu sanitarno-technicznego.

1.1. Zaopatrzenie w wodę

Wszystkie w/w szpitale z wyjątkiem (Szpitala Powiatowego) zaopatrywane w wodę przez wodociąg sieciowy Busko - Zdrój, jakość wody odpowiada wymogom.

Szpital Powiatowy w Busku - Zdroju ul. Boh. Warszawy 67 posiada własne ujęcie wody tj. wodociąg lokalny ZOZ (woda w badanym zakresie spełniała wymagania rozporządzenia).

1.2. Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi

W ramach nadzoru nad postępowaniem z odpadami medycznymi, sprawowano kontrolę w zakresie procedur postępowania z odpadami, segregacji i warunków gromadzenia, sposobu transportu wewnętrznego odpadów medycznych, stanu sanitarnego środków i pojemników do transportu wewnętrznego odpadów medycznych, stanu sanitarno-technicznego oraz wyposażenia miejsc do dezynfekcji, mycia i przechowywania środków transportu wewnętrznego, a także sposobu i warunków magazynowania w miejscach wstępnego magazynowania. Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi prawidłowe, nie budzi zastrzeżeń. Wywóz odpadów zapewniają firmy w ramach zawartych umów.

Odpady komunalne gromadzone w odpowiednich pojemnikach/kontenerach do czasu wywozu. Odpady odbierane przez firmę zewnętrzną.

Odpady medyczne przechowywane zgodnie z opracowanymi procedurami gromadzone są w pojemnikach lub workach w miejscu ich powstawania uwzględniając ich właściwości oraz sposób ich unieszkodliwiania. Następnie przekazywane do pomieszczeń magazynowania lub urządzeń chłodniczych, z zachowaniem odpowiednich środków ostrożności, przez przeszkolony personel. Pomieszczenia magazynowania posiadają powierzchnie zmywalnych, wyposażone w agregat chłodniczy lub przenośne urządzenia chłodnicze - utrzymujące prawidłową temperaturę. Prawidłowo utrzymana częstotliwość wywozu odpadów.

1.3. Gospodarka bielizną szpitalną

We wszystkich obiektach wydzielono magazyny bielizny czystej i brudnej. Bielizna czysta przechowywana prawidłowo w higienicznych warunkach. Postępowanie z bielizną zgodne z opracowanymi procedurami. Transport bielizny zapewniają podmioty świadczące usługę prania.

1.4. Prosektoria

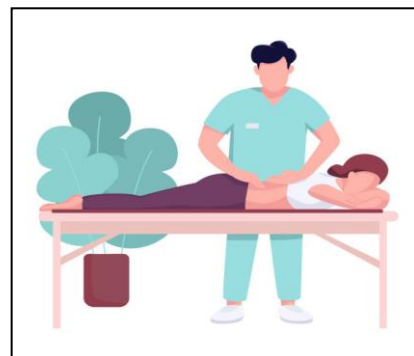
Na nadzorowanym terenie znajduje się 1 Prosektorium przy Powiatowym Szpitalu w Busku - Zdroju.

Postępowanie ze zwłokami i szczątkami ludzkimi w obiekcie miało prawidłowy przebieg, kontrola stanu sanitarno-higienicznego obiektu przeznaczonego do przechowywania zwłok i szczątków ludzkich oraz transportu zwłok - nie wykazały naruszeń prawa.

Sanatoria

Na terenie powiatu buskiego znajduje się 18 obiektów sanatoryjnych (w tym 13 obiektów w Busku - Zdroju i 5 obiektów w Solcu - Zdroju).

W roku sprawozdawczym skontrolowano stan sanitarno-techniczny wszystkich obiektów. Przeprowadzono 20 kontroli. Profil leczniczy obiektów stanowi leczenie chorób ortopedyczno-urazowych, chorób układu nerwowego, chorób reumatologicznych, chorób kardiologicznych, nadciśnieniowych, osteoporozy, chorób skóry.

Na 1 obiekt sanatoryjny została wydana **1 decyzja** opłatowa. Zalecenia decyzji zostały wykonane w całości. Stan sanitarny kontrolowanych obiektów nie budził zastrzeżeń.

2.1. Zaopatrzenie w wodę

Wszystkie sanatoria w Busku - Zdroju zaopatrywane w wodę przez wodociąg publiczny Busko-Zdrój, jakość wody odpowiada wymogom.

Sanatoria w Solcu-Zdroju zaopatrywane w wodę przez wodociąg publiczny Solec-Zdrój oraz Stary Korczyn. Jakość wody zgodna z obowiązującymi wymogami.

2.2. Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi

Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi w kontrolowanych obiektach sanatoryjnych prawidłowe, nie budzi zastrzeżeń. Wywóz odpadów zapewniają firmy w ramach zawartych umów. We wszystkich sanatoriach gospodarka odpadami nie budziła zastrzeżeń.

Odpady komunalne gromadzone w odpowiednich pojemnikach/kontenerach/wiatach do czasu wywozu.

Odpady medyczne - postępowanie z odpadami medycznymi zgodne z opracowanymi procedurami. Odpady są segregowane, przechowywane w pomieszczeniach wyposażonych w urządzenia chłodniczych i odbierane specjalistycznym transportem firm.

2.3 Gospodarka bielizną

We wszystkich kontrolowanych sanatoriach wydzielone są magazyny bielizny czystej i brudnej, postępowanie z bielizną nie budziło zastrzeżeń.

3. Podmioty lecznicze realizujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne /przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie itp./

▪ **Ośrodki zdrowia i przychodnie – 15**, skontrolowano 8 obiektów.
Stan sanitarny kontrolowanych obiektów nie budził zastrzeżeń.

▪ **Hospicja – 1**
Hospicjum to obiekt należący do Fundacji św. Brata Alberta, ul. Solankowa 6, 28-100 Busko-Zdrój. W roku sprawozdawczym obiekt skontrolowano, kontrola nie wykazała naruszeń prawa.

▪ **ZOL -1**
ZOL to obiekt należący do Fundacji św. Brata Alberta, ul. Solankowa 6, 28-100 Busko-Zdrój. W roku sprawozdawczym obiekt skontrolowano, kontrola nie wykazała naruszeń prawa.

▪ **Inne zakłady** (stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne) -1
Pogotowie w Busku - Zdroju- stan sanitarny obiektu nie budził zastrzeżeń. W czasie kontroli dokonano sprawdzenia 1 pojazdu do transportu chorych.

▪ **Zakłady rehabilitacji leczniczej** (ogółem obiektów 10, skontrolowano 7)
W roku sprawozdawczym skontrolowano 7 obiektów rehabilitacji leczniczej, wszystkie kontrolowane obiekty oceniono, jako spełniające wymagania higieniczno-sanitarne.

- **Inne ambulatoryjne świadczenia** (ogółem obiektów 8, skontrolowano: 2) tj.:
- *Pracownia Tomografii Komputerowej ul. Bohaterów Warszawy 67 w Busku- Zdroju*
 - *Poradnia Zdrowia Psychicznego na terenie DPS w Świniarach*

3.1. Zaopatrzenie w wodę

Wszystkie kontrolowane podmioty lecznicze świadczące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne zaopatrywane są w wodę o dobrej jakości pochodzącą z wodociągów publicznych objętych stałym nadzorem sanitarnym w ramach monitoringu wody przeznaczonej do spożycia. W większości zakładów leczniczych ustalone są punkty poboru prób wody.

3.2. Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi

Kontrolowane Zakłady Opieki Zdrowotnej zarówno publiczne jak i niepubliczne wytwarzające odpady niebezpieczne posiadają podpisane umowy na odbiór odpadów.

Przeprowadzone przez pracowników inspekcji sanitarnej kontrole nie wykazały nieprawidłowości w zakresie postępowania z odpadami, a w szczególności z odpadami pochodzenia medycznego.

3.3. Gospodarka bielizną

We wszystkich kontrolowanych placówkach ambulatoryjnych wydzielone są miejsca do przechowywania bielizny czystej /szafy/. Bielizna brudna gromadzona w sposób właściwy. Pranie bielizny w pralniach zewnętrznych lub we własnym zakresie /własne pralnie/. Praniu poddawane są głównie fartuchy, parawany i sporadycznie firanki. Stosowane prześcieradła jednorazowego użytku.

Wnioski

W powiecie buskim stan sanitarny podmiotów, w których wykonywana jest działalność lecznicza oceniono jako dobry. Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi prawidłowe, nie budzi zastrzeżeń. Wywóz odpadów zapewniają firmy w ramach zawartych umów. Prawidłowo utrzymana częstotliwość wywozu odpadów. Postępowanie z bielizną zgodne z opracowanymi procedurami. We wszystkich obiektach wydzielono magazyny bielizny czystej i brudnej. Również prawidłowo realizowane są podstawowe wymogi w zakresie dezynfekcji i sterylizacji. Stan sanitarno-higieniczny podmiotów leczniczych nie budzi zastrzeżeń.

VI. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY

Przedmiotem działalności Sekcji Nadzoru Środowiska Pracy jest nadzór nad zakładami pracy, dotyczący warunków zdrowotnych środowiska pracy oraz zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy.

Zasadniczą tematyką w 2024 r. było prowadzenie nadzoru nad produktami biobójczymi, których użycie wzrasta w sezonie letnim (dezynfekcja basenów, zabezpieczanie ich przed wzrostem glonów i innych mikroorganizmów) z uwzględnieniem

STAN SANITARNY powiatu buskiego 2024

platform e-commerce, nadzór nad produktami biobójczymi, których zgodność z przepisami prawa jest kluczowa dla zapewnienia bezpieczeństwa ich stosowania (bezpośrednie narażanie na kontakt z substancjami o wysokiej toksyczności), ze szczególnym uwzględnieniem ich wykorzystania przez użytkowników nieprofesjonalnych, jak i stosowania profesjonalnego w działalności zawodowej, pobór prób do badania jakości mikrobiologicznej produktów stosowanych w okolicach oczu np. kremy pod oczy, produkty do demakijażu, dla których osoba odpowiedzialna jest na terenie Polski.

Na terenie powiatu objętych nadzorem jest 355 obiektów. W 2024 r. skontrolowano 93 obiekty.

1. Zakres kontroli warunków pracy

Tabela 1.

Liczba pracowników zatrudnionych w zakładzie pracy	Liczba zakładów pracy skontrolowanych w 2024 r.
5	41
6 – 20	19
21 – 50	17
51 – 100	9
101 – 250	3
>250	4
ogółem	93

W 2024 r. przeprowadzono 116 kontroli w 93 zakładach zatrudniających 3688 pracowników.

Tabela 2.

Temat	Liczba kontroli
Warunki pracy w zakładach	82
Substancje i mieszaniny chemiczne	5
Czynniki rakotwórcze i mutagenne	6
Produkty biobójcze	12
Produkty kosmetyczne	9
Czynniki biologiczne	2

Skala realnych i potencjalnych zagrożeń decyduje o tym, jakie czynniki środowiskowe powinny być przedmiotem systematycznego nadzoru i wynikających z nich działań represyjnych i interwencyjnych. Pod uwagę bierze się następujące kryteria :

1. Występowanie czynników szkodliwych w środowisku pracy.
2. Występowanie przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) i najwyższych dopuszczalnych natężeń (NDN) wyżej wymienionych czynników.
3. Stosowanie substancji i mieszanin chemicznych.
4. Stosowanie prekursorów narkotykowych kategorii 2 i 3.

5. Występowanie czynników rakotwórczych.
6. Stosowanie produktów biobójczych.
7. Stosowanie środków ochrony roślin.
8. Występowanie czynników biologicznych.
9. Występowanie chorób zawodowych.

Analizując rodzaj branży PKD najwięcej kontroli w 2024 r. przeprowadzono w następujących branżach:

- Produkcja artykułów spożywczych
- Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli
- Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
- Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów
- Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi
- Handel detaliczny z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi
- Opieka zdrowotna

W 2024 r. najwięcej decyzji wydano w następujących branżach:

- Produkcja artykułów spożywczych
- Zakwaterowanie
- Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
- Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli

W 2024 r. najwięcej pracowników zatrudnionych było w branżach:

- Produkcja artykułów spożywczych
- Górnictwo i wydobywanie
- Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
- Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
- Zakwaterowanie
- Opieka zdrowotna
- Usługi administracji publicznej i obrony narodowej
- Produkcja napojów

2. Postępowanie administracyjno – egzekucyjne.

W wyniku przeprowadzonych w 2024 r. kontroli wydano 39 decyzji.

Decyzje te zawierały zarządzenia dotyczące:

1. Przeprowadzenia pomiarów czynników szkodliwych.
2. Dokonania oceny ryzyka zawodowego.
3. Czynników biologicznych.
4. Substancji i mieszanin chemicznych.
5. Zapewnienia pracownikom odpowiednich pomieszczeń higieniczno – sanitarnych.
6. Wyznaczenia osoby przeszkolonej do udzielania I pomocy przedmedycznej.

STAN SANITARNY powiatu buskiego 2024

7. Doprowadzenia pomieszczenia higieniczno - sanitarnego do właściwego stanu sanitarnego.
8. Skierowania pracowników na badania lekarskie stwierdzające brak przeciwwskazań do wykonywania pracy na danym stanowisku.
9. Czynniki rakotwórczych (ocena ryzyka, rejestry, szkolenia).
10. Obniżenia poniżej NDS wartości zapylenia.
11. Zapewnienia pracownikom ochrony dróg oddechowych w postaci masek filtrujących chroniących przed gazami i parami kat. III.
12. Obniżenia wartości manganu i jego związków w przeliczeniu na Mn – frakcja wdychalna oraz manganu i jego związków w przeliczeniu na Mn – frakcja respirabilna.
13. Sporządzenia i prowadzenia rejestrów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy.
14. Zapewnienia szafek dla pracowników.
15. Zapewnienia jadalni dla pracowników.
16. Zapewnienia właściwego stanu higienicznego pomieszczeń pracy.

Zarządzenia z decyzji przedsiębiorcy wykonują w ustalonych terminach.

3. Nadzór nad warunkami pracy

3.1. Nadzór nad warunkami pracy w przekroczeniach NDS i NDN.

W 2024 r. w powiecie buskim stwierdzono przekroczenia normatywów higienicznych w 9 zakładach pracy:

- 1 zakład, zajmujący się produkcją artykułów spożywczych, przekroczenia hałasu, 23 osoby narażone. Sporządzono plan działań organizacyjno – technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia pracowników na hałas.
- 1 zakład, zajmujący się produkcją wyrobów tartacznych, przekroczenia hałasu, 4 osoby narażone. Sporządzono plan działań organizacyjno – technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia pracowników na hałas. Przekroczenia zapylenia, została wydana decyzja nakazująca obniżenie wartości zapylenia poniżej wartości NDS. Nie upłynął czas wykonania zarządzeń z decyzji.
- 4 zakłady, zajmujące się produkcją metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń, przekroczenia hałasu, w sumie 71 osób narażonych w tych zakładach. We wszystkich został sporządzony plan działań organizacyjno – technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia pracowników na hałas. W 2 zakładach stwierdzono przekroczenia wartości manganu i jego związków w przeliczeniu na Mn – frakcja wdychalna oraz manganu i jego związków w przeliczeniu na Mn – frakcja respirabilna. Zostały wydane 2 decyzje

STAN SANITARNY powiatu buskiego 2024

nakazujące obniżenie tych wartości poniżej NDS. W 1 zakładzie zarządzenie zostało wykonane, nastąpiła poprawa warunków pracy 17 pracowników natomiast w przypadku 1 zakładu decyzja w trakcie realizacji.

Przekroczenia NDN hałasu występują ponadto w 5 zakładach pracy, które stwierdzono w latach ubiegłych. W warunkach przekroczenia NDN pracuje 15 osób.

Zakłady te są objęte szczególnym nadzorem. Wprowadziły w życie program działań organizacyjno – technicznych, zmierzających do ograniczenia narażenia pracowników na hałas, który jest na bieżąco monitorowany i doskonalony czego efektem są coraz mniejsze przekroczenia NDN hałasu oraz zwiększona ochrona pracowników przed hałasem /rotacja pracowników, szkolenia dla pracowników w celu zwiększenia świadomości pracowników jakie są skutki działania hałasu, szczegółowe badania lekarskie/.

Poprawa warunków pracy związana jest również z ograniczeniem liczby osób zatrudnionych, likwidacją niektórych stanowisk pracy oraz całkowitą likwidacją niektórych zakładów.

Należy stwierdzić, że pracodawcy sukcesywnie wprowadzali rozwiązania techniczne i organizacyjne, mające na celu zmniejszenie narażenia poprzez zmniejszenie poniżej normy NDS i NDN czynników szkodliwych : wymiana maszyn i urządzeń na bardziej nowoczesne, montowanie dodatkowych odciągów, montowanie wentylacji mechanicznej, kapitalne remonty, stosowanie nowoczesnych środków ochrony indywidualnej, rotacja pracowników.

3.2. Poprawa warunków pracy innych niż związanych z przekroczeniami NDS i NDN

W 1 zakładzie, zajmującym się produkcją artykułów spożywczych została wydana decyzja na zapewnienie właściwego stanu sanitarnego szatni oraz pomieszczenia pracy. Ponadto decyzja dotyczyła zapewnienia odpowiedniej ilości szafek dla pracowników oraz wydzielenia pomieszczenia jadalni. Część z zarządzeń wykonano, część w trakcie realizacji (szafki i jadalnia).

W 1 zakładzie, zajmującym się produkcją wyrobów tartacznych pomieszczenia higieniczno – sanitarne zostały doprowadzone do właściwego stanu sanitarnego.

W 1 zakładzie, zajmującym się zakwaterowaniem doprowadzono do właściwego stanu sanitarnego pomieszczenie pracy.

W 1 zakładzie, zajmującym się produkcją metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń doprowadzono do właściwego stanu sanitarnego pomieszczenia higieniczno – sanitarne.

3.3. Substancje i mieszaniny chemiczne

Przeprowadzono 5 kontroli tematycznych w 5 zakładach stosujących, magazynujących, wprowadzających do obrotu i produkujących substancje i mieszaniny chemiczne.

Na terenie powiatu objęty nadzorem jest 1 zakład wprowadzający do obrotu jako pierwszy na terytorium Polski mieszaniny chemiczne z Unii Europejskiej. W 2024r. przeprowadzono kontrolę w tym obiekcie. Stwierdzono nieprawidłowości dotyczące informacji na etykietach, które powinny być zgodne z rozporządzeniem CLP. Została wydana decyzja, która została wykonana.

Ponadto w 2024 r. podczas kontroli dotyczących ogólnych wymogów bhp w 38 przypadkach skontrolowano mieszaniny chemiczne u stosujących. Wydano 2 decyzje administracyjne dotyczące stosowania mieszanin chemicznych. 1 z nich została wykonana, w przypadku 1 decyzji odbędzie się kontrola sprawdzająca wykonanie zarządzeń.

3.4. Czynniki rakotwórcze i mutagenne.

Przeprowadzono 6 kontroli w 5 zakładach, w których występuje narażenie na czynniki rakotwórcze i mutagenne (narażenie na włókna azbestu podczas rozbiórki i składowania materiałów, zawierających azbest, narażenie na pyły drewna, promieniowanie X, formaldehyd).

Ponadto w 2024 r. wydano 1 decyzję dotyczącą czynników rakotwórczych, decyzja została wykonana.

3.5. Produkty biobójcze

Produkty, które zawierają co najmniej 1 substancję czynną przeznaczoną do niszczenia, odstraszania, unieszkodliwiania, zapobiegania w kontrolowany sposób organizmów szkodliwych poprzez działanie chemiczne lub biologiczne. W 2024 r. przeprowadzono ogółem 12 kontroli w 9 zakładach w zakresie nadzoru nad produktami biobójczymi. Ponadto przy okazji kontroli kompleksowych sprawdzono również stosowanie produktów biobójczych w 10 zakładach. Decyzji nie wydawano.

Produkty miały ważne pozwolenia Ministra Zdrowia na obrót produktem biobójczym i nie zawierały w swoim składzie niedozwolonych substancji.

3.6 Produkty kosmetyczne

W 2024 r. przeprowadzono ogółem 9 kontroli tematycznych w 7 obiektach, w tym:

- 5 kontroli u 4 producentów produktów kosmetycznych.
- 7 kontroli u 6 wprowadzających do obrotu produkty kosmetyczne.

Decyzji nie wydawano.

3.7. Czynniki biologiczne

Zakłady, w których występuje najwięcej szkodliwych czynników biologicznych to: domy opieki społecznej, laboratoria diagnostyczne, ośrodki zdrowia, gospodarka ściekami i odpadami.

W 2024 r. w 2 przypadkach skontrolowano czynniki biologiczne.

Ponadto podczas kontroli dotyczących ogólnych wymogów bhp w 9 przypadkach skontrolowano również czynniki biologiczne. Wydano 2 decyzje administracyjne dotyczące czynników biologicznych. Zarządzenia z 1 decyzji wykonano, w przypadku drugiej decyzji odbędzie się kontrola sprawdzająca wykonanie zarządzeń.

3.8. Choroby zawodowe

W 2024 r. przeprowadzono 8 wizytacji w ramach postępowań dowodowych w sprawach chorób zawodowych. Sporządzono 8 kart ocen narażenia zawodowego. Wydano 3 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej oraz 2 decyzje stwierdzające chorobę zawodową (1 – rolnik, 1 - nauczyciel).

4. Podsumowanie

W 2024 r. realizowana była pełna ochrona zdrowia pracowników przed niekorzystnym wpływem szkodliwości występujących w środowisku pracy oraz zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy.

W ramach kluczowych kierunków działań, w celu poprawy warunków pracy i ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem czynników szkodliwych występujących w miejscu pracy, realizowane były zadania nadzоровe w ramach programów wieloletnich

STAN SANITARNY powiatu buskiego 2024

W porównaniu z 2023 r. nie zmieniła się liczba zakładów z przekroczeniami normatywów higienicznych (6 zakładów w 2023 r. i 6 zakładów w 2024 r.).

W większości przypadków przekroczenia dotyczą hałasu, który został już obniżony poniżej wartości NDN albo pracodawcy sporządzali program działań organizacyjno – technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia pracowników na hałas. W przypadku czynników chemicznych po wydaniu decyzji obniżono wartości czynników chemicznych poniżej NDS.

W porównaniu z 2023 r. spadła liczba stwierdzonych chorób zawodowych (w 2023 r. wydano 3 decyzje stwierdzające chorobę zawodową w powiecie buskim (3 - rolnicy) a w 2024 r. wydano 2 decyzje stwierdzające chorobę zawodową (1 – rolnik, 1 - nauczyciel).

Należy podkreślić, iż w przypadku rolnika niemożliwym jest uniknięcie narażenia z powodu dużej ilości czynników alergizujących oraz powszechnie występujących w środowisku jego pracy kleszczy przenoszących boreliozę.

W przypadku nauczyciela (nadmierny wysiłek głosowy) niemożliwym jest całkowite wykluczenie ryzyka zawodowego związanego z pracą głosem.

VII. STAN SANITARNY PLACÓWEK NAUCZANIA I WYCHOWANIA

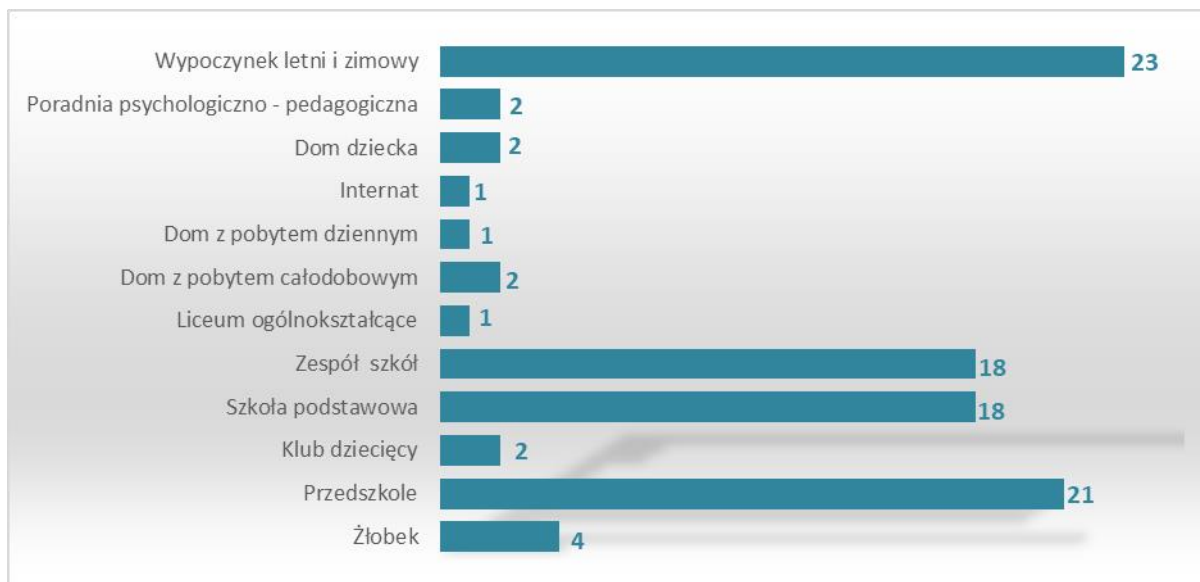
1. Wprowadzenie

Działalność i kompetencje Państwowej Inspekcji Sanitarnej obejmowała sprawowanie bieżącego nadzoru sanitarnego nad przestrzeganiem przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne dotyczące:

- stanu sanitarno - higienicznego i technicznego placówek oświatowo – wychowawczych i opiekuńczych,
- higieny procesu nauczania,
- warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach,
- warunków do utrzymania higieny osobistej w placówkach nauczania i wychowania,
- nadzoru nad warunkami wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży.

STAN SANITARNY powiatu buskiego 2024

W 2024r. pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Busku - Zdroju znajdowało się 72 obiekty nauczania i wychowania oraz 23 placówki wypoczynku dzieci i młodzieży.

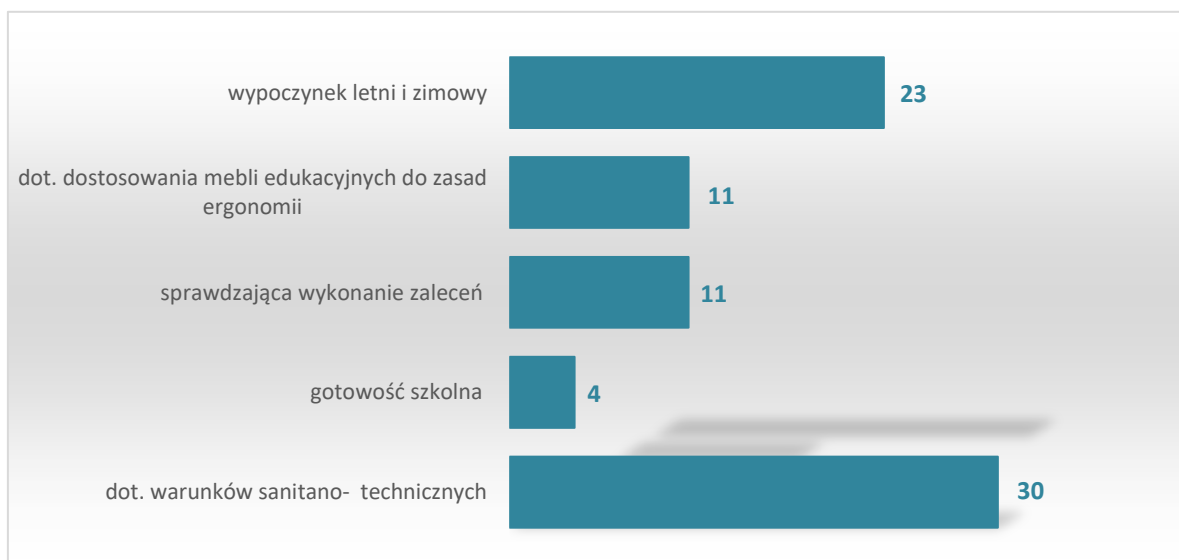

Wykaz placówek oświatowo - wychowawczych nadzorowanych w 2024r. na terenie powiatu buskiego

2. Nadzór nad warunkami sanitarnymi w placówkach dla dzieci i młodzieży

W ramach nadzoru nad warunkami sanitarno - higienicznymi placówek dzieci i młodzieży w powiecie buskim pracownicy Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży w 2024r. przeprowadzili ogółem 56 kontroli w obiektach nauczania i wychowania (żłobki, przedszkola, szkoły, liceum, placówki opiekuńczo –wychowawcze, specjalne ośrodki szkolno - wychowawcze) i 23 w placówkach wypoczynku.

STAN SANITARNY powiatu buskiego 2024

Kontrole placówek oświatowo – wychowawczych na terenie powiatu buskiego

Zapewnienie w placówkach prawidłowych warunków higieniczno-sanitarnych zaplecza sanitarnego i jego wyposażenia jest jednym z elementów profilaktyki. Bieżąca czystość, dobry stan techniczny powierzchni, instalacji, wentylacja, podłączenie do instalacji wodociągowej i kanalizacyjnej, wyposażenie w wystarczającą liczbę urządzeń sanitarnych w odniesieniu do liczby osób korzystających oraz zapewnienie środków higieny osobistej składają się na podstawowe standardy higieniczne.

W wyniku kontroli przeprowadzonych w 2024r. w placówkach nauczania i wychowania wydano 10 decyzji zarządzających poprawę stanu sanitarno – higienicznego, technicznego oraz 2 decyzje zmieniającą termin wykonania, 1 decyzję wygasającą.

Decyzje dotyczyły poprawy stanu sanitarnego i higienicznego: ścian, sufitów w salach lekcyjnych, sanitariatach, korytarzach, salach gimnastycznych oraz stanu technicznego: pomieszczeń sanitariatów, podłóg w salach dydaktycznych, przejść i dojść do placówek.

Ponadto wykonywano prace konserwatorsko - porządkowe, które obejmowały generalne sprzątanie wszystkich pomieszczeń szkół, konserwację urządzeń sanitarnych, naprawę sprzętu szkolnego (krzesła/stoliki), porządkowanie terenów zielonych i boisk sportowych, pracowni komputerowych i innych pracowni zawodowych.

Nie nałożono mandatów karnych w zakresie warunków do utrzymania higieny osobistej.

4. Zaplecze sanitarne placówek dla dzieci i młodzieży oraz warunki do utrzymania higieny osobistej

W trakcie kontroli placówek dla dzieci i młodzieży ustalono, że wszystkie skontrolowane placówki podłączone są do wodociągu miejskiego lub gminnego.

- 100% skontrolowanych placówek podłączonych jest do sieci wodociągowej,
- na 30 skontrolowane placówki nauczania i wychowania (2 odprowadzało nieczystości do zbiornika bezodpływowego (szambo), 2 placówki posiadała własną oczyszczalnię ścieków). Pozostałe kontrolowane placówki podłączone są do kanalizacji miejskiej lub gminnej.
- we wszystkich obiektach zapewniono zgodnie z przepisami standardy dostępności do urządzeń sanitarnych,
- nie stwierdzono placówek z ustępami zewnętrznymi,
- we wszystkich kontrolowanych placówkach zapewniono ciepłą bieżącą wodę przy wszystkich punktach wodnych.

5. Higiena procesu nauczania

Jednym z zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest bieżąca kontrola w zakresie zapewnienia prawidłowych warunków i odpowiedniej organizacji pracy ucznia w celu jego ochrony przed niekorzystnymi warunkami pobytu w placówce. W celu zintensyfikowania sprawowania bieżącego nadzoru sanitarnego w szkołach organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej podejmują również działania o charakterze prewencyjnym. Nadzór organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej ukierunkowany na ochronę ucznia przed niekorzystnymi warunkami pobytu w placówce obejmuje m.in.:

- działania prozdrowotne, m.in. w zakresie profilaktyki wad postawy czy wad wzroku,
- monitoring w zakresie właściwej organizacji procesu nauczania np. higieniczna ocena rozkładu zajęć lekcyjnych, odpoczynki w czasie trwania przerw międzylekcyjnych,
- promowanie dobrych praktyk, np. w odniesieniu do zapewnienia w placówce dostępu do wody przeznaczonej do spożycia.

W roku sprawozdawczym 2024r. dokonano oceny higienicznej rozkładów zajęć w każdej placówce, w której była przeprowadzona kontrola stanu sanitarnego. Plan zajęć oceniano zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1604)

STAN SANITARNY powiatu buskiego 2024

Sprawdzano:

1. Czy zajęcia rozpoczynają się o stałej porze, przy czym różnica pomiędzy dniami jest nie większa niż 1 godzina.
2. Czy różnica godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia jest nie większa od 1 godziny.
3. Możliwości psychofizyczne uczniów podejmowania intensywnego wysiłku umysłowego w ciągu dnia.

Ocena rozkładów zajęć nie wykazała nieprawidłowości w ocenianym zakresie.

W 2024r. w szkołach przeprowadzono analizę stanowiska pracy ucznia/przedszkolaka tj. oceniano dostosowanie mebli szkolnych i przedszkolnych do wzrostu. Nieprawidłowe zestawienie mebli ma ujemny wpływ na zdrowie, na prawidłowe kształtowanie się kręgosłupa i prawidłowe funkcjonowanie narządów wewnętrznych.

W 2024r. pomiary mebli przeprowadzono w 11 placówkach. Badaniem objęto stanowiska pracy ucznia (850 uczniów). Wszyscy uczniowie korzystają z prawidłowych stanowisk pracy. We wszystkich kontrolowanych szkołach meble szkolne tj; stoliki i krzeselka w dobrym stanie technicznym.

6. Zapewnienie miejsca na podręczniki i przybory szkolne

Pracownicy pionu higieny dzieci i młodzieży podczas kontroli sanitarnych w szkołach różnego szczebla nauczania sprawdzali, w jaki sposób szkoły realizują zapis § 4a rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2009 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. 2009 nr 139, poz. 1130).

Rozporządzenie Ministra Edukacji i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1604) w § 4a określa, iż w pomieszczeniach szkoły lub placówki zapewnia się uczniom możliwość pozostawienia podręczników i przyborów szkolnych. Wszystkie skontrolowane szkoły zapewniają możliwość pozostawienia podręczników w szafkach bądź wydzielonych półkach w klasach. Najczęściej z możliwości pozostawiania części podręczników i przyborów szkolnych korzystają uczniowie klas I-III szkoły podstawowej.

7. Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

W trosce o bezpieczny i higieniczny pobyt dzieci i młodzieży w szkołach kontrole obejmowały również warunki sanitarno – higieniczne, w których prowadzone są zajęcia wychowania fizycznego. Ocenie poddano m.in. posiadaną przez placówkę infrastrukturę sportową oraz stan sanitarno - techniczny zaplecza sportowego.

Spośród 11 skontrolowanych szkół w powiecie buskim - 6 szkoły podstawowe i 4 zespoły, 1 liceum łącznie 5 szkół (3 zespoły, 1 szkoła podstawowa, 1 liceum) posiada szkolne zespoły sportowe z pełnym zapleczem sanitarnym tj. szatnie, sanitariaty i natryski, 5 szkół posiada zastępcze sale gimnastyczne, 1 szkoła ma podpisaną umowę z obiektem sportowym.

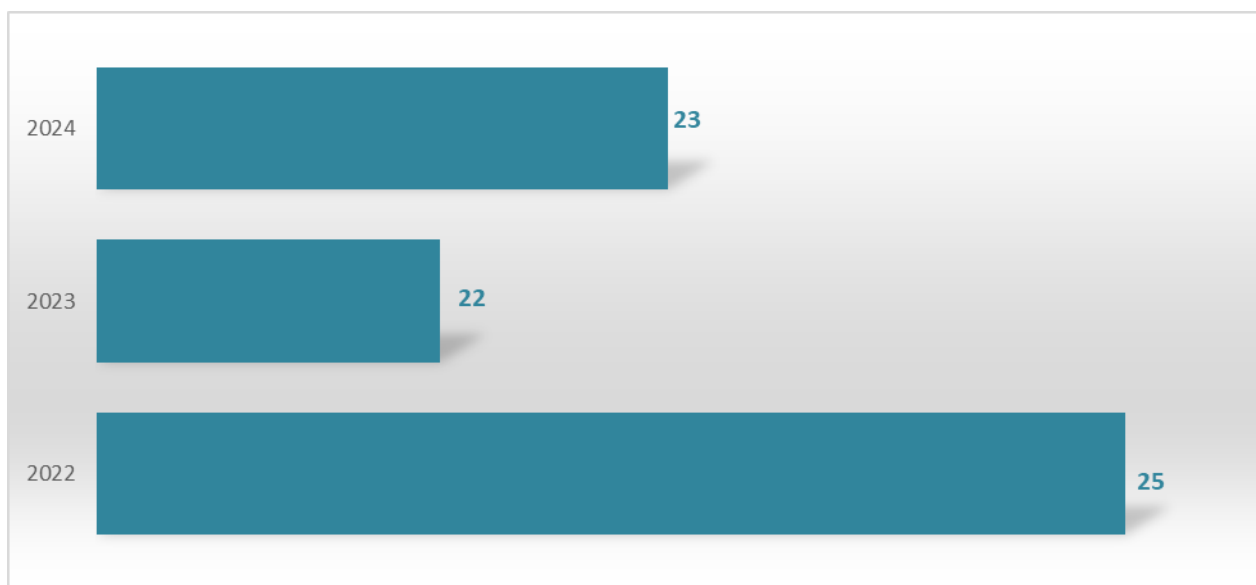
Analiza zapewnienia bazy lokalowej do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego w 2024r. na terenie powiatu buskiego

Natryski

5 szkół dysponuje szkolnymi zespołami sportowymi z natryskami. We wszystkich szkołach natryskownie są sprawne i czynne lecz nie są wykorzystywane po każdych zajęciach WF. Natryski są wykorzystywane tylko po dodatkowych zajęciach.

8. Warunki sanitarne zorganizowanych form wypoczynku dzieci i młodzieży

W 2024r. na terenie powiatu buskiego zorganizowano 23 formy wypoczynku zimowego i letniego (3 wypoczynek zimowy oraz 20 wypoczynek letni) - 2 w miejscu zamieszkania i 21 w formie wyjazdowej (tj. zorganizowanych w obiektach całorocznych usług hotelarskich i obiektach sezonowych) – łącznie wzięto udział 854 dzieci.

Wypoczynek dzieci i młodzieży na terenie powiatu buskiego

Organizatorzy na placówkach wypoczynku w formie wyjazdowej i w miejscu zamieszkania zapewniili prawidłowe warunki pobytu zgodnie z wytycznymi GIS, MEN i MZ tj; właściwe wyposażenie pokoi sypialnych, właściwe warunki sanitarno higieniczne całej bazy noclegowej w tym sanitariatów. Dzieci i młodzież podczas wypoczynku korzystała również z bazy sportowej dodatkowej tj; sale gimnastyczne, hale sportowe i baseny (podpisane umowy). W ramach wypoczynku dzieci miały organizowane również wycieczki wyjazdowe. Na placówkach wypoczynku zapewnione były odpowiednie warunki higieniczno - sanitarne, nie został przekroczony limit, zapewniono dostateczną liczbę urządzeń sanitarnych, w kabinach ustępowych przy umywalkach prawidłowe wyposażenie tj. jednorazowe środki higieny osobistej, mydło do mycia rąk i środki dezynfekcyjne. Podczas kontroli placówek wypoczynku nie stwierdzono zaniedbań, dla uczestników wypoczynku w formie wyjazdowej zapewniono odpowiednie warunki higieniczno - sanitarne. Czystość bieżąca zachowana, dokumentacja medyczna kompletna, opieka medyczna zapewniona – pielęgniarka na

STAN SANITARNY powiatu buskiego 2024

placówce lub grupa zgłoszona w Ośrodkach Zdrowia oraz wykupione dodatkowe ubezpieczenie grupowe dla uczestników wypoczynku.

9. Działalność prowadzona w zakresie dożywiania (ogółem szkoły podstawowe, oraz zespoły szkół - skontrolowano 11 szkół w 2024r.)

Na terenie powiatu buskiego podczas kontroli bieżących w roku 2024 stwierdzono, że ciepły posiłek wydawany był w 9 placówkach – posiłki przygotowywane w obiektach na stołówkach szkolnych lub dowożone w formie cateringu. Łącznie korzysta z posiłku 550 uczniów.

Wnioski

Na podstawie kontroli prowadzonych w ww. placówkach można stwierdzić, że placówki na bieżąco wdrażały wytyczne opracowywane przez Ministerstwo Edukacji Narodowej, Główny Inspektorat Sanitarny i Ministerstwo Zdrowia, dbały o czystość, porządek, przestrzeganie regulaminów i procedur, mając na uwadze bezpieczeństwo dzieci i pracowników.

Podczas działań kontrolnych w nadzorowanych placówkach zwracano uwagę nie jedynie na stan sanitarno - techniczny budynków, w tym pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi, ale także oceniano stan przyległego terenu, jak również obszarów kontrolnych mogących bezpośrednio wpłynąć na rozwój psychofizyczny, jak i zaspokojenie podstawowych potrzeb uczniów (wentylacja, oświetlenie, miejsce na pozostawienie podręczników, dostęp do urządzeń sanitarnych, infrastruktury sportowej, gabinetów pomocy przedlekarskiej oraz gabinetów stomatologicznych, a także dożywiania), czy monitorowano właściwą organizację procesu nauczania. We wszystkich obiektach nauczania i wychowania był dostęp do ciepłej bieżącej wody w pomieszczeniach sanitarnych.

Wszystkie skontrolowane w 2024r. placówki oświatowo - wychowawcze zapewniły bezpieczne i higieniczne warunki pobytu dzieci i młodzieży. W wyniku przeprowadzonych kontroli dla poprawy stanu sanitarnego i technicznego obiektów w 2024r. wydano 10 decyzji administracyjnych, w 2023r. było ich 9, podczas gdy w 2022r. wydano 5 decyzji.

Nadal aktualnym problemem są niedostateczne warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach (np. niedostateczna liczba pełnowymiarowych sal gimnastycznych z zapleczem). Zastrzeżenia budzi również fakt, że szkoły, które posiadają pełną infrastrukturę do prowadzenia zajęć sportowych i czynne natryski nie umożliwiają uczniom korzystania z nich po zajęciach wychowania fizycznego.

STAN SANITARNY powiatu buskiego 2024

W dalszym ciągu opieka medyczna w placówkach nauczania i wychowania jest niewystarczająca, ze względu na brak stałej, codziennej opieki pielęgniarskiej oraz opieki stomatologicznej. Wobec zagrożeń i problemów zdrowotnych wśród dzieci i młodzieży konieczne jest podjęcie działań zmierzających do zapewnienia gabinetów profilaktycznej opieki zdrowotnej na terenie szkół oraz zapewnienie codziennej obecności pielęgniarki szkolnej.

Pomimo przeprowadzanych w budynkach oświatowych prac remontowych i modernizacyjnych, stan sanitarno – higieniczny i techniczny wielu placówek oświatowo - wychowawczych nadal wymaga poprawy. W wyniku prowadzonego nadzoru stwierdzono występujący problem braku środków finansowych, którymi dysponują placówki, na poprawę warunków technicznych (remonty, wymianę wyposażenia).

Placówki oświatowo – wychowawcze są sukcesywnie wyposażane w nowe meble i wyposażenie, tj. pomoce dydaktyczne, tablice interaktywne posiadające odpowiednie certyfikaty zgodności lub atesty.

Systematycznie z roku na rok obserwuje się poprawę stanu sanitarno-higienicznego i technicznego placówek oświatowo-wychowawczych m.in. w zakresie warunków do utrzymania higieny osobistej, lepszego wyposażenia w certyfikowane meble szkolne, sprzęt i urządzenia sportowe, pomoce edukacyjne. Poprawie uległa również infrastruktura do zajęć wychowania fizycznego. Co roku powstają nowe boiska i tereny sportowe oraz place zabaw przy szkołach, modernizowane są place zabaw przy placówkach przedszkolnych.

VIII. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA

Charakterystyka ogólna nadzorowanych obiektów

W 2024 roku nadzorem objętych było 3156 obiektów (znajdujących się w ewidencji), skontrolowano 216 obiektów tj. 6,84%. Kontrolą objęto: obiekty produkcji i obrotu żywnością, zakłady żywienia zbiorowego otwarte i zamknięte, zakłady małej gastronomii, środki transportu żywności oraz miejsca obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością na terenie powiatu buskiego.

W 2024 roku wpisano do rejestru i wydano 62 zaświadczenia o wpisie do rejestru zakładów na podstawie złożonych wniosków przez właścicieli gospodarstw rolnych, którzy deklarowali prowadzenie działalności zarówno w zakresie produkcji pierwotnej jak i sprzedaży bezpośredniej środków spożywczych pochodzenia roślinnego. Wydano również

STAN SANITARNY powiatu buskiego 2024

1 decyzje wykreślającą z rejestru obiektów nadzorowanych gospodarstwo rolne na wniosek właściciela. Na dzień 31.12.2024 r. w rejestrze figuruje 1915 podmiotów o których mowa wyżej. 17 gospodarstw rolnych prowadzi Rolniczy Handel Detaliczny – jest to produkcja żywności pochodzenia niezwierzęcego: produkcja przetworów owocowo-warzywnych, soków, przetworów zbożowych (mąka, kasza, płatki owsiane), tłoczenie na zimno i pakowanie w opakowania jednostkowe oleju lnianego, rzepakowego, dyniowego, z ostropestu, sojowego, produkcja kapusty szatkowanej i kapusty kiszanej, wypiek chleba.

W 19 gospodarstwach prowadzona jest działalność w warunkach domowych i jest to przygotowywanie żywności w celu wprowadzania do obrotu tj.: produkcja ciast i tortów z wykorzystaniem świeżych owoców w sezonie lub owoców mrożonych poza sezonem oraz kremów na bazie śmietany i na bazie jaj po procesie obróbki termicznej oraz konfekcjonowanie kawy i herbaty z opakowań zbiorczych producenta w mniejsze opakowania jednostkowe, bez zmiany postaci i charakteru produktu. Sprzedaż przepakowanych środków spożywczych wyłącznie poprzez internet zgodnie z otrzymanymi zamówieniami. Wydano również 2 decyzje wykreślające z rejestru obiektów nadzorowanych produkcję żywności w warunkach domowych na wniosek właścicieli i była to produkcja ciast. W rejestrze zakładów nadzorowanych znajdują się 4 obiekty prowadzące działalność w zakresie produkcji oraz sprzedaży wina gronowego z własnych winogron. W 2024 r. dokonano wpisu jednego producenta wina gronowego z winogron własnych.

W skontrolowanych obiektach:

- przeprowadzono 344 kontrole i rekontrole sanitarne,
wydano:
 - 1 decyzję wstrzymującą działalność obiektu,
 - 1 decyzję zarządzającą poprawę stanu sanitarno-technicznego (usterkowa),
 - 2 decyzje zarządzające opracowanie, wdrożenie i utrzymywanie procedur opartych na zasadach systemu HACCP,
 - 1 decyzja zakazująca produkcji środków spożywczych poza pomieszczeniami produkcyjnymi zakładu,
 - 1 decyzje wygaszającą wydana decyzję,
 - 1 decyzję umarzającą prowadzone postępowanie w sprawie dokonania wpisu obiektu do rejestru, producent figurował w rejestrze obiektów nadzorowanych,

STAN SANITARNY powiatu buskiego 2024

- 7 decyzji przedłużających termin realizacji wydanych decyzji.
- nałożono 31 mandatów karne na kwotę 10150,00 zł,

W ramach nadzoru nad produkcją pierwotną środków spożywczych pochodzenia roślinnego przeprowadzono 25 kontroli w zakresie jakości zdrowotnej wprowadzanych do obrotu środków spożywczych. Podczas kontroli pobrano do badania laboratoryjnego 35 prób środków spożywczych pochodzenia roślinnego tj. jabłka, pomidory, ogórki, morele, brzoskwinie, sałata, cukinia, borówka amerykańska, fasola szparagowa, truskawki, jarmuże. Pobrane próbki badano w kierunku parametrów mikrobiologicznych oraz chemicznych (*Escherichia coli*, metale, pestycydy, azotany) – 34 próbki nie zostały zakwestionowane.

W 1 pobranej próbce, tj. w próbce brzoskwiń stwierdzono występowanie pozostałości substancji czynnej tj. kaptan, która nie widnieje w rejestrze środków ochrony roślin Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi jako dopuszczona do stosowania w tej uprawie. W związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku - Zdroju przesłał zawiadomienia do wykorzystania służbowego zgodnie z kompetencjami Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa Oddział w Busku – Zdroju zwracając się z prośbą o przekazanie informacji o wynikach przeprowadzonego postępowania. Otrzymano odpowiedź na temat podjętych działań przez PIOR i N w Busku – Zdroju.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny przeprowadził 7 kontroli sanitarnych interwencyjnych oraz prowadził czynności wyjaśniające u 14 nadzorowanych producentów produkcji pierwotnej w związku z otrzymanymi pismami przesłanymi przez Świętokrzyskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Kielcach, a dotyczącymi stwierdzenia w pobranych przez ww. inspekcję próbkach płodów rolnych substancji czynnych, które nie były dopuszczone do stosowania w danych uprawach, przekazane pisma dotyczyły:

1. W 2 próbkach moreli wykryto występowanie pozostałości substancji czynnej: kaptan niedopuszczonej do stosowania w tej uprawie **(przeprowadzono 2 kontrole u 2 producentów).**
2. W 1 próbce moreli wykryto występowanie pozostałości s. cz.: karbendazym, difenokonazol i kaptan niedopuszczonych do stosowania w tej uprawie **(przeprowadzono 1 kontrolę u 1 producenta).**

3. W 3 próbkach moreli wykryto występowanie pozostałości s. cz.: karbendazym niedopuszczonej do stosowania w tej uprawie **(przeprowadzono 1 kontrolę i 2 czynności wyjaśniające z producentami)**,
4. W 1 próbce brzoskwiń wykryto występowanie pozostałości substancji czynnych: Cypermetryna (włączając inne mieszanki składników izomerycznych (suma izomerów), Difenokonazol, Karbendazym i benomyl (suma benomyłu i karbendazymu wyrażona jako karbendazym) oraz Tiofanat metylowy niedopuszczonych do stosowania w tej uprawie **(przeprowadzono czynności wyjaśniające u 1 producenta)**.
5. W 1 próbce moreli wykryto występowanie pozostałości s. cz.: karbendazym, spirodiklofen i kaptan niedopuszczonych do stosowania w tej uprawie **(przeprowadzono kontrolę u 1 producenta)**.
6. W 1 próbce moreli wykryto występowanie pozostałości substancji czynnych: difenokonazolu, kaptanu niedopuszczonych do stosowania w tej uprawie **(przeprowadzono czynności wyjaśniające u 1 producenta)**.
7. W 1 próbce moreli wykryto występowanie pozostałości s. cz.: karbendazymu, tiofanat metylowego, difenokonazolu niedopuszczonych do stosowania w tej uprawie **(przeprowadzono czynności wyjaśniające u 1 producenta)**.
8. W 1 próbce moreli wykryto występowanie pozostałości substancji czynnych: azoksystrobiny, karbendazymu niedopuszczonych do stosowania w tej uprawie **(przeprowadzono kontrolę u 1 producenta)**.
9. W 1 próbce kopru wykryto występowanie pozostałości substancji czynnych, tj.: 2,6-dichlorobenzamidu (metabolit fluopikolidu), prosulfokarbu niedopuszczonych do stosowania w tej uprawie **(przeprowadzono kontrolę u 1 producenta)**.
10. W 1 próbce selera wykryto występowanie pozostałości s. cz.: dimetomorf i propamokarb niedopuszczonych do stosowania w tej uprawie **(przeprowadzono czynności wyjaśniające u 1 producenta)**.
11. W 1 próbce pietruszki wykryto występowanie pozostałości s. cz.: linuron niedopuszczonej do stosowania w tej uprawie **(przeprowadzono czynności wyjaśniające u 1 producenta)**.

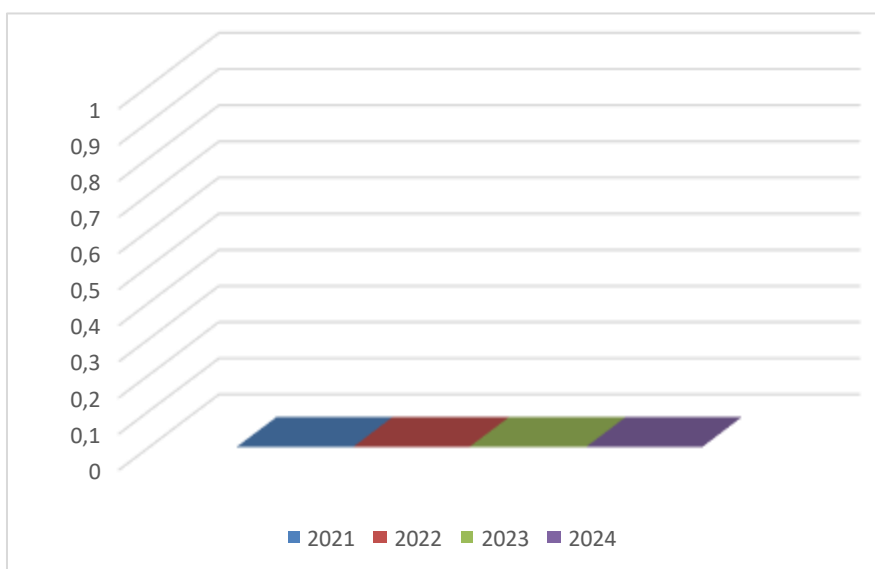
Warzywa i owoce, w których zostały wykryte substancje czynne niedopuszczone na dane uprawy nie były wycofywane z obrotu ze względu na sprzedaż w ilościach detalicznych klientom indywidualnym – sprzedaż „za gotówkę”, brak również na terenie gospodarstw. Właściciele gospodarstw oświadczyli, że stosują środki ochrony roślin dopuszczone do dane uprawy i nie są w stanie ustalić pochodzenia wykrytych niedozwolonych substancji.

W 81 obiektach przeprowadzono ocenę stanu sanitarnego wg ujednoliconych „arkuszy oceny zakładu produkcji żywności dla poszczególnych rodzajów obiektów. Nie stwierdzono obiektów niezgodnych. Powyższa ocena wynika z faktu, iż zgodnie z ustaleniami z Departamentem Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia GIS w 2015r. zakład jest niezgodny z wymaganiami jeżeli w arkuszu oceny otrzymał maksymalną liczbę punktów (tj. powyżej 72 pkt) oraz maksymalną liczbę punktów zakresie zabezpieczenia zakładu przed szkodnikami,

STAN SANITARNY powiatu buskiego 2024

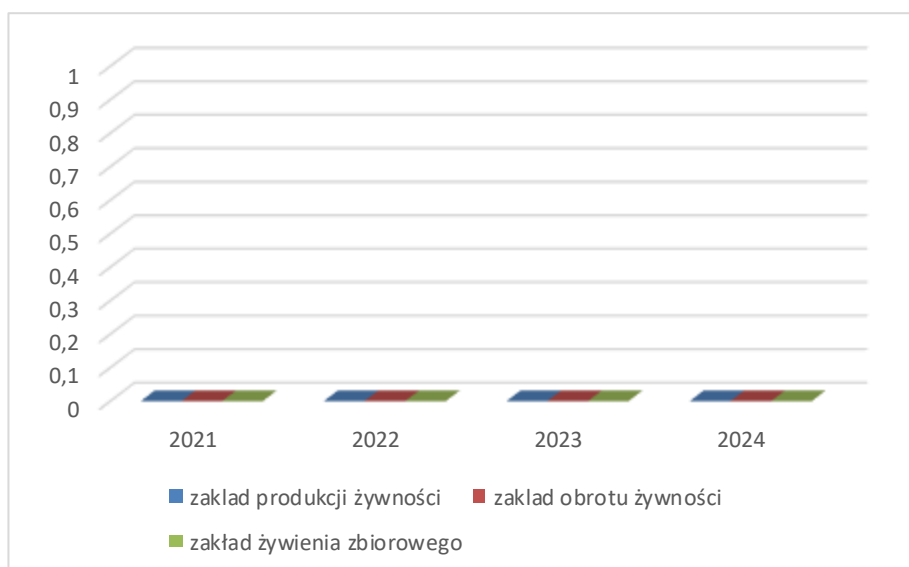
stanu sanitarno-higienicznego, warunków magazynowania oraz higieny i stanu zdrowia osób mających kontakt z żywnością. W 2023 r. nie stwierdzono również obiektów niezgodnych. Stan sanitarny obiektów żywnościowo-żywnościowych na terenie powiatu buskiego w latach 2021-2024, wyrażony odsetkiem obiektów niezgodnych, przedstawia wykres 1.

Wykres 1

Stan sanitarny poszczególnych rodzajów zakładów na terenie powiatu buskiego w latach 2021-2024, wyrażony odsetkiem obiektów niezgodnych, przedstawia wykres 2.

Wykres 2

STAN SANITARNY powiatu buskiego 2024

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w nadzorowanych obiektach:

- brak czystości i porządku w pomieszczeniach produkcyjnych, magazynowych, salach sprzedaży oraz pomieszczeniach socjalnych i szatniach personelu,
- brak czystości w otoczeniu obiektów,
- brak nawyków sanitarnych personelu,
- procesy mycia prowadzone nieprawidłowo, naczynia stołowe myte niedokładnie z resztkami pokarmowymi,
- wprowadzanie do obrotu środków spożywczych nieoznakowanych, po upływie terminu przydatności do spożycia i dacie minimalnej trwałości,
- brak środków do higienicznego mycia i suszenia rąk, brak mydła dezynfekcyjnego, brak suszarki lub ręczników jednorazowego użytku, brak możliwości higienicznego mycia rąk przez personel,
- przechowywanie środków spożywczych w warunkach niezgodnych z deklaracjami producentów, w miejscach nasłonecznionych, poza urządzeniami chłodniczymi,
- brak zachowanej segregacji asortymentowej w urządzeniach chłodniczych, razem przechowywane surowce i gotowe potrawy do bezpośredniego spożycia,
- brudne urządzenia chłodnicze,
- gospodarka odpadami prowadzona w sposób nieprawidłowy, odpady poprodukcyjne nie są usuwane na bieżąco z pomieszczeń produkcyjnych, kosze brudne i nadmiernie przepełnione,
- pomieszczenia obiektów wykorzystywane niezgodnie z przeznaczeniem,
- brak prawidłowo opracowanych, wdrożonych i dokumentowanych procedur opartych na zasadach systemu HACCP (System Analizy Zagrożeń i Krytycznych Punktów Kontroli), między innymi w zakresie: jakości zdrowotnej produkowanych wyrobów (brak opracowanych harmonogramów badań wyrobów gotowych, brak realizacji opracowanych planów badań w zakresie pozostałości pestycydów, metali ciężkich, mikrobiologii oraz badań przechowalniczych), brak wyników badań potwierdzających skuteczność przeprowadzanych zabiegów myjąco-dezynfekcyjnych, procedur wycofania partii żywności nie odpowiadających wymaganiom jakości zdrowotnej. Brak utworzonych systemów i procedur identyfikacji przedsiębiorstw, którym podmioty dostarczają swoje produkty jak również brak identyfikacji podmiotów lub

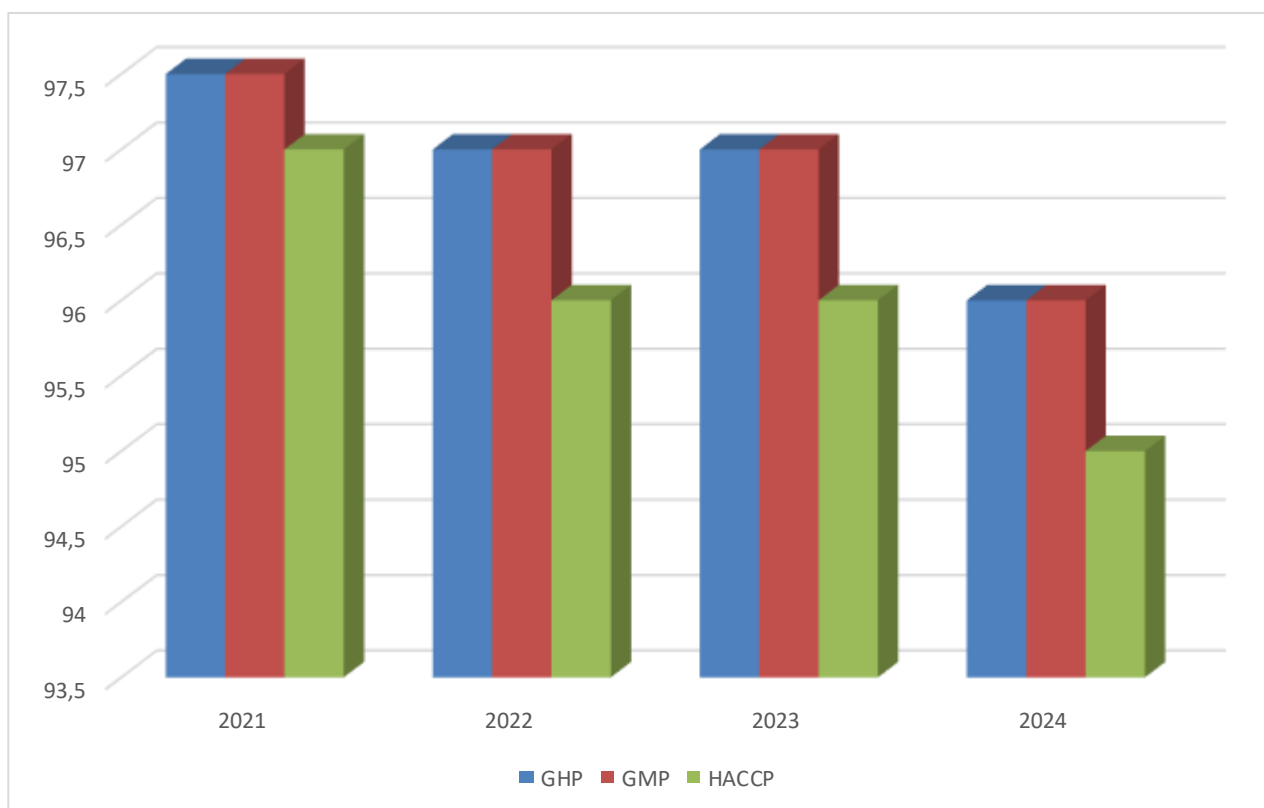
STAN SANITARNY powiatu buskiego 2024

osób od których zakupiono środki spożywcze. Brak weryfikacji systemu HACCP poprzez prowadzenie audytów wewnętrznych zgodnie z zapisami w dokumentacji systemu kontroli.

W 2024 r. nie stwierdzono obiektów niezgodnych. W 2023 r. również nie stwierdzono obiektów niezgodnych. Biorąc pod uwagę ubiegły rok można stwierdzić, iż stan wdrożonej kontroli wewnętrznej przez zakłady, tak w zakresie Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP) jak i Dobrej Praktyki Produkcyjnej (GMP) nie uległ nieznacznemu pogorszeniu: 2023 r. – 97%, 2024 r. – 96%. Stan wdrożenia zasad systemu HACCP uległ również nieznacznemu pogorszeniu: 2023 r. - 96%, w 2024 r. – 95%. W związku z tym iż zakłady zmieniają zakres prowadzonej działalności poprzez rozszerzenie zakresu dotychczasowej działalności system HACCP wymaga stałej weryfikacji i dostosowania do zakresu prowadzonej działalności.

Stan wdrożenia przez przedsiębiorców zasad GHP, GMP oraz HACCP w latach 2021-2024, wyrażony odsetkiem zakładów z wdrożonymi systemami, przedstawia wykres 3.

Wykres 3

Bezpieczeństwo zdrowotne żywności, żywienia i przedmiotów użytku

Realizując zadania w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego żywności, żywienia i przedmiotów użytku stwierdzono i ustalono między innymi:

- Ogółem w 2024 roku w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu pobrano i zbadano 257 próbek środków spożywczych, zakwestionowano 16 próbek, co stanowi 6,23% pobranych próbek.
 - Mikrobiologicznie zbadano 167 próbki, zakwestionowano 7 próbek

Próbki zakwestionowane:

- a) 1 próbka środowiskowa/wymaz sanitarny (stół produkcyjny)

Powód zakwestionowania: W zakresie czystości mikrobiologicznej próbki niezgodne z kryteriami Państwowego Zakładu Higieny stawianym naczyniom, sprzętowi oraz dłoniom w zakładach przemysłu spożywczego.

- b) 5 próbek Filet z piersi kurczaka , świeży

Powód zakwestionowania: stwierdzono obecność Salmonelli w badanych próbkach,

- c) 1 próbka wątroby z indyka

Powód zakwestionowania: stwierdzono obecność Campylobacter w badanej próbce.

- Chemicznie zbadano 90 próbek. Nie kwestionowano parametrów chemicznych w badanych próbkach - próbki zgodne z wymaganiami.
 - Kwestionowano natomiast ocenę znakowania - 9 pobranych próbek (mąka pszenna graham, kapusta kiszona, pomidory całe, pasteryzowane, śliwki suszone oraz suplementy diety).
2. W ramach realizacji krajowego planu monitoringu i urzędowej kontroli żywności nie pobierano do badań na obecność materiału genetycznie modyfikowanego próbek środków spożywczych. W 2024r. nie otrzymano powiadomień dotyczących wycofania z rynku nieautoryzowanych, genetycznie zmodyfikowanych środków spożywczych. Pobrano do badania laboratoryjnego próbkę produktu pn. „Bio Planet. Mąka z ciecierzycy Bio” celem oznaczenia zawartości poziomu alergenów (zawartość białka soi). Zbadana próbka nie była kwestionowana. Zawartość białka soi poniżej dolnej granicy zakresu pomiarowego metody (dolna granica oznaczalności (LOQ) 2,5mg/kg).

3. W ramach prowadzonego nadzoru nad żywnością prozdrowotną (suplementami diety, środkami spożywczymi specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz środkami spożywczymi wzbogaconymi witaminami i składnikami mineralnymi) przeprowadzono:

- 9 kontroli w obiektach wprowadzających do obrotu żywność prozdrowotną dokonując analizy składu ilościowo - jakościowego produkowanych suplementów diety, dokonano również oceny znakowania 10 suplementów diety. Nie stwierdzono niezgodności w zakresie znakowania 8 ocenionych suplementów diety. Wniesiono uwagi do znakowania 2 suplementów diety. Wystosowano pisma interwencyjne do PPIS nadzorujących producentów ocenionego suplementu diety.

- Dokonywano przeglądu/kontroli strony internetowej zarejestrowanego podmiotu wprowadzającego suplementy diety do obrotu przez internet mających lokalizację na terenie działania PPIS w Busku - Zdroju w związku z:

- ▶ sprzedaż internetową suplementów diety pn.: „Carska – Gorzki kompleks ziołowy”, „Carska”, „Carska kompleks ziołowy” oraz „Kompleks ziołowy na odrobaczanie”.

Reklama ww. produktów przedstawiana na stronach internetowych oraz na portalu allegro narusza przepisy prawa żywnościowego poprzez przypisywanie przedmiotowym produktom właściwości zapobiegania chorobom lub leczenia chorób ludzi.

Podczas kontroli strony internetowej nadzorowanego podmiotu, nie stwierdzono w sprzedaży przedmiotowych produktów. Dokonano również kontroli platformy allegro.pl, na której także nie stwierdzono użytkowników sprzedających suplementy diety pn.: „Carska – Gorzki kompleks ziołowy”, „Carska”, „Carska kompleks ziołowy” oraz „Kompleks ziołowy na odrobaczanie” mających lokalizację na terenie działania PPIS w Busku - Zdroju.

- ▶ sprzedaż internetową suplementów diety pn.: „Mieloguard”, „Mieloguard Glyco”, „Meloguard Move”, „Urydynox”, „Fibrotion”, „Cogninerv”, „Revitanerv”, „NeuraxBiotc Zen”, „Mononerv”, „Fosydyna”, „ALAnerv ON”, „Alfarydyn”, „Neurocytal”.

Reklama ww. produktów narusza przepisy prawa żywnościowego poprzez przypisywanie przedmiotowym produktom właściwości leczniczych, stosowanie niedozwolonych oświadczeń zdrowotnych.

Podczas kontroli strony internetowej nadzorowanego podmiotu, nie stwierdzono w sprzedaży przedmiotowych produktów. Dokonano również kontroli platformy allegro.pl, na której także nie stwierdzono użytkowników sprzedających ww. suplementów diety.

► sprzedażą internetową suplementów diety pn.: „Uroner oraz Uroner D”.

Reklama ww. produktów przedstawiana na stronach internetowych oraz na portalu allegro narusza przepisy prawa żywnościowego poprzez przypisywanie przedmiotowym produktom właściwości zapobiegania chorobom lub leczenia chorób ludzi.

Podczas kontroli strony internetowej nadzorowanego podmiotu, nie stwierdzono w sprzedaży przedmiotowych produktów. Dokonano również kontroli platformy allegro.pl, na której także nie stwierdzono użytkowników sprzedających ww. suplementów diety.

4. Przeprowadzono kontrolę w punkcie sprzedaży środków spożywczych w związku z pismem Głównego Inspektora Sanitarnego z dnia 27 sierpnia 2024 r., znak: BŻ.SD.441.107.2024.AI.2 w treści, którego poinformowano o sprzedaży produktów leczniczych za pośrednictwem stron internetowych, reklamie produktów kwalifikowanych jako suplementy diety (m.in. nefrofit - 150 kaps., detoksyfit – 150 kabs., lambicyd – przeciw -pasożytom-odrobaczanie – 60 kapsulek). Dodatkowo z treści w/w pisma wynika, że w/w produkty były przedmiotem zgłoszenia do GIS, w trybie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia przez firmę prowadząca działalność na terenie powiatu buskiego.

W trakcie czynności kontrolnych nie stwierdzono na stanie punktu sprzedaży suplementów diety pn. „Nefrofit, Detoksyfit oraz Lambicyd”. Podczas kontroli właścicielka obiektu oświadczyła, że nie prowadzi sprzedaży środków spożywczych, w tym suplementów diety drogą internetową. Nie prowadzi własnej strony internetowej. Nie prowadzi sprzedaży internetowej przez portal internetowy ALLEGRO. W wyniku sprawdzenia oferty na portalu allegro nie stwierdzono sprzedaży wskazanych suplementów diety (pn. nefrofit, detoksyfit, lambicyd) przez kontrolowany podmiot. Właścicielka obiektu złożyła pisemne oświadczenie w którym poinformowała, że nie posiada strony internetowej przez, którą mogłaby wprowadzać do obrotu w/w suplementy diety.

5. W związku z 15 powiadomieniami alarmowymi w ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywienia Zwierząt (RASFF), 33 powiadomienia informacyjne w ramach systemu RASFF przeprowadzono łącznie 10 kontroli interwencyjnych oraz rozmowy telefoniczne.

W ramach podejmowanych czynności wycofano z obrotu:

STAN SANITARNY powiatu buskiego 2024

- **25 szt.** produktu „Chałwa waniliowa” Społem 280g, nr partii 30.08/1, termin przydatności do spożycia: 30.02.2025 oraz „Chałwa bakaliowa” 280g, nr partii 20.09/3, termin przydatności do spożycia: 20.02.2025 oraz „Chałwa pistacjowa” 280g, ze względu na stwierdzenie obecności bakterii Salmonella w 25 g;
- **3 szt.** produktu 68062 pn.: „LEW PASTA HUMUS SUSZONE POMIDORY 180G” oznakowanego nr partii tj.: 300287, 301122, 307743, ze względu na stwierdzenie obecności bakterii Salmonella w 25 g produktu;
- **33szt.** produktu pn. „Kmin rzymski mielony”, nr partii: 1395424, data minimalnej trwałości 05.2025, masa netto: 15g, producent: Prymat Sp. z o.o., ul. Chlebowa 14, 44 – 337 Jastrzębiec Zdrój, ze względu na przekroczenia NDP sumy alkaloidów pirolizydynowych;
- **16 opakowań** mięsa wołowego mielonego BIO o masie 400g o numerze partii i terminem przydatności do spożycia 30.10.2024r., wyprodukowanego dnia 12.10.2024r. przez podmiot: Spółka Rolnicza Juchowo Sp. z o.o. Juchowo 54A, 78 – 446 Silnowo (WNI 32157210) ze względu na stwierdzenie obecności pałeczek Salmonella w 2 z 3 próbek mięsa wołowego BIO 400g;
- **3 szt.** produktu pn.: „Mąka z ciecierzycy o nr partii: SALK240045, masa netto 400g, data minimalnej trwałości 26.03.2025”, ze względu na obecność alergenów – białka soi w mące z ciecierzycy;
- **131 kg** produktu pn. soczewica czerwona z Kanady, termin przydatności do spożycia 12.2024, ze względu na stwierdzenie przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pestycydu – procymidonu na poziomie $0,15 \pm 0,075$ mg/kg.
- **9 szt.** produktu pn. chleb Bezglutenowy z pestkami dyni (o nr partii: 2312150284, 2401250751, 2402120917, 2402161103, 2403070875, 2403151247, 2403280877, 2404050721, 2404190475) przez Piekarnię bezglutenową Ultraeuropa, ul. Bielska 41, 43 – 378 Rybarzowice, ze względu na stwierdzenie obecności alergenów (orzechy ziemne);
- **10szt.** produktu pn. Herbapol Herbatka fix rumiankowo- koperkowa, masa opakowania: 240 g; nr partii: 011023, najlepiej spożyć przed końcem: 09-2026, producent: Zakłady Zielarskie HERBAPOL w Krakowie S. A., ul. Chałupnika 14, 31-464 Kraków, Zakład Produkcyjny w Bochni, ul. Partyzantów 7, 32-700 Bochni, ze względu na przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu (NDP) sumy alkaloidów pirolizydynowych (541 ± 189 µg/kg);
- **4 szt.** produktu pn. figi suszone pochodzących z Grecji, nr partii 10/1/5 z datą minimalnej trwałości 01.2025, masa opakowania 150g, których producentem jest firma Z.P.H. „AGA – HOLTEX” Sp. J.A. Holcman-Kos, W. Kos ul. Dworcowa 11, 43-052 Czechowice-Dziedzice, Polska, ze względu na przekroczenie alfatoksyny B1 na poziomie $21,62 \pm 3,46$ µg/kg oraz sumy aflatoksyn B1, B2, G1, G2 na poziomie $26,35 \pm 4,6$ µg/kg;
- **3 szt.** produktu pn.: „BEZGLUTEN Płatki owsiane bezglutenowe 300g”, producent: Bezgluten Sp. z o.o., Posądzka 128, 32 – 104 Koniusza termin przydatności do

STAN SANITARNY powiatu buskiego 2024

spożycia: 06.05.2025, numer partii: 32, ze względu na stwierdzenie obecności glutenu (>80mg/kg);

- **46 szt.** produktu pn. „Łopatka do patelni”, kraj pochodzenia: Niemcy, kod EAN 57158001001000000100 224, ze względu na stwierdzenie przekroczenia migracji specyficznej pierwszorzędowej aminy aromatycznej: 4'4 – MDA;
- **87,65 kg** produktu pn. „Mak niebieski”, 200g, kraj pochodzenia: Czechy, numer partii: 1180/1/44, najlepiej spożyć przed końcem: 12-2024, producent: ZPH „AGA-HOLTEX” Sp. j. A. Holcman – Kos, W. Kos, ul. Dworcowa 11, 43 – 502 Czechowice – Dziedzice ze względu na stwierdzenie przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu (NDP) sumy morfiny i 0,2 kodeiny na poziomie 208 ± 62 mg/kg.

W związku z wystąpieniem ASF na terenie polski i możliwością przeniesienia na teren woj. Świętokrzyskiego prowadzono nadzór nad legalnością wprowadzanej do obrotu żywności pochodzenia zwierzęcego oraz zagospodarowania odpadów pochodzenia zwierzęcego w obiektach żywnościowo-żywnościowych. Przeprowadzane kontrole obejmowały legalność wprowadzanej do obrotu żywności pochodzenia zwierzęcego ze szczególnym uwzględnieniem sprzedaży mięsa i produktów pochodzących z dzików. Kontrolą objęto zakłady żywienia zbiorowego, obiekty obrotu żywnością, obiekty ruchome prowadzące sprzedaż mięsa i przetworów mięsnych w tym na placach targowych. Łącznie przeprowadzono 54 kontrole obejmujących w/w obszar. W trakcie kontroli nie stwierdzono sprzedaży mięsa z dzików, nie stwierdzono również przetworów z mięsa dzików. Za stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości w tym w/w obszarze tj. dotyczące gospodarki odpadami nałożono 10 mandatów karnych na kwotę 3400 złotych. Mandaty karne nakładano za przepełnione, brudne oraz nieprawidłowe kosze na śmieci (kosze bez pokryw), przepełnione pojemniki i kontenery na odpady, teren wokół pojemników na odpady nieuporządkowany, zaśmiecony. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w obszarze gospodarki odpadami zalecano wyposażyć obiekty w prawidłowe, zamykane kosze na odpady, dostosować częstotliwość wywozu odpadów do ilości powstających odpadów w obiektach. W trakcie kontroli przeprowadzanych w obiektach żywnościowo-żywnościowych nie stwierdzono w sprzedaży oraz używania do przygotowywania potraw mięsa i przetworów mięsnych niewiadomego pochodzenia. Prowadzono czynności kontrolne punktów sprzedaży środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego na Targowisku Miejskim „Mój Rynek” w Busku – Zdroju przy ulicy Stawowej 19, 28-100 Busko – Zdrój. Kontrola związku ze zgłoszeniem sygnałnym, anonimowym informującym, iż na placu

STAN SANITARNY powiatu buskiego 2024

targowym może dochodzić do sprzedaży środków spożywczych niewiadomego pochodzenia, ponadto środki spożywcze przechowywane w niewłaściwych warunkach termicznych, tj. niezgodnie z deklaracją producentów. Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości, wszystkie przetwory mięsne opatrzone etykietami zawierającymi informacje o produktach, tj. nazwę produktu, dane producenta, wykaz składników oraz termin przydatności do spożycia. W oznakowaniu produktów widniał również numer weterynaryjny producenta, przedstawiono dokumenty potwierdzające ich pochodzenie. Nie stwierdzono produktów po upływie terminów przydatności do spożycia lub dat minimalnych trwałości, środków spożywczych z oznakami zepsucia lub nieoznakowanych. Wędliny przechowywane w warunkach chłodniczych. W urządzeniach chłodniczych zachowana segregacja asortymentowa środków spożywczych. W sprzedaży targowiskowej nie stwierdzono przetworów z dziczyzny oraz mięsa z dziczyzny.

6. W celu oceny bazy żywnościowo-żywieniowej zlokalizowanej w miejscowościach turystycznych i wypoczynkowych, w tym obiektów działających sezonowo, przy głównych szlakach komunikacyjnych, parkingach, stacjach paliw w letnim sezonie turystycznym skontrolowano ogółem 25 obiektów, nałożono 3 mandaty karne na kwotę 1300zł. za nieprawidłowy stan sanitarno - higieniczny i techniczny obiektów, brudne naczynia stołowe i kuchenne, brudny sprzęt porządkowy przechowywany w pomieszczeniach produkcyjnych „czystych” obiektów, brudne umywalki do mycia rąk, bez koniecznego wyposażenia do higienicznego ich mycia i suszenia. Opakowania jednorazowego użytku niewłaściwie zabezpieczone przed zanieczyszczeniem. Gospodarka odpadami prowadzona w sposób nieprawidłowy, odpady poprodukcyjne i inne śmieci nie były usuwane na bieżąco z pomieszczeń obiektów. Brak segregacji asortymentowej w urządzeniach chłodniczych, tj. surowce przechowywane razem z gotowymi potrawami. Brak prawidłowo prowadzonej kontroli wewnętrznej opartej na procedurach na podstawie zasad systemu HACCP. W celu usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych podczas kontroli sanitarnych wydawano zalecenia dotyczące ich usuwania poprzez wpisanie zaleceń do książki kontroli. Wydano również jedną decyzję wstrzymującą działalność obiektu oraz jedną decyzję wygaszającą decyzję wstrzymującą działalność. Nieprawidłowości usuwane były w terminach bezzwłocznych, w tym usterki zawarte w decyzji wstrzymującej działalność obiektu. Nieprawidłowości stwierdzono w obiektach żywienia zbiorowego otwartego

7. Przeprowadzono 8 kontroli w 7 obiektach przygotowujących posiłki w trakcie wypoczynku letniego dzieci i młodzieży. Dokonano 8 ocen wyżywienia na podstawie jadłospisów, zastrzeżeń do sposobu wyżywienia jak i stanu sanitarno-higienicznego kontrolowanych obiektów nie stwierdzano.
8. W 2024 r. uczestniczono w opracowaniu 2 ognisk zbiorowego zatrucia pokarmowego. Zatrucia pokarmowe wystąpiły w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego, tj.: sanatorium oraz szpitalu sanatoryjnym. Po przeanalizowaniu całego materiału z dochodzenia uznano że potrawy przygotowywane i spożywane w sanatorium oraz szpitalu sanatoryjnym nie mogły być nośnikami czynnika zakaźnego i być przyczyną zachorowań. Wyizolowano czynnik etiologiczny z kału osób chorych, tj. w pierwszym ognisku w pobranych próbkach kału badanie wykazało obecność Norowirusa genotyp II i obecność adenowirusa, w drugim 2 ognisku w pobranych próbkach kału badanie wykazało obecność Norowirusa genotyp II.
9. Wykonano 25 pomiarów kontrolnych w zakresie zachowania ciągłości łańcucha chłodniczego, 20 % pomiarów wskazało na nieprawidłowości w tym zakresie. Nałożono 5 mandatów karnych na kwotę 1900zł. Wydano zalecenie przechowywania środków spożywczych zgodnie z deklaracjami producentów.
10. Wykonano 40 ocen teoretycznych sposobu żywienia w obiektach żywienia zbiorowego, tj. 37 w obiektach żywienia zbiorowego zamkniętego oraz 3 obiektach żywienia zbiorowego otwartego, tj. w obiektach prowadzących żywienie dzieci w ramach wypoczynku zimowego i letniego. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie żywienia w trakcie trwania wypoczynku dzieci i młodzieży. W dziale żywienia w zakładzie żywienia zbiorowego zamkniętego pobrano do badania laboratoryjnego 1 próbkę - posiłek całodzienny (śniadanie, obiad, kolacja). Na podstawie wyników badań stwierdzono, iż udział energii z białka wynosi 13,6%, co jest zgodne z zaleceniami. Udział energii z węglowodanów wynosi 57,9% i jest zgodny z zaleceniami. Udział energii z tłuszczu wynosi 28,5 %, co jest zgodne z zaleceniami. Zawartość soli kuchennej wynosi 8,19g. Ilość sodu niezbędna do prawidłowego funkcjonowania organizmu wynosi średnio ok. 0,5 g/dobę, natomiast przeciętne spożycie w Polsce wynosi 6 g/dobę, co odpowiada 15 g soli. W raporcie Światowej Organizacji

Zdrowia (WHO), poświęconym diecie, żywieniu i profilaktyce chorób przewlekłych, autorzy zalecają spożycie nie więcej niż 5g. soli kuchennej w całodziennej racji pokarmowej, co w przeliczeniu na sód wynosi 2350mg/dzień. W wystosowanym przez PPIS w Busku – Zdroju piśmie zalecono zmniejszyć ilość używanej soli w przygotowywanych posiłkach. Poinformowano, iż zasadnym jest dodawanie do potraw ziół zamiast soli, ponadto nie należy dosalać gotowych potraw podczas posiłków. W związku z wniesioną uwagą dotyczącą ocenionego jadłospisu zalecono podjęcie działań naprawczych polegających na uwzględnieniu przy planowaniu jadłospisów wykazanego spostrzeżenia. Pozostałe ocenione jadłospisy generalnie nie budziły zastrzeżeń, a stwierdzane błędy stanowiły wskazówki do poprawy planowanych jadłospisów.

11. Prowadzono czynności kontrolne w związku z pismem Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektor Sanitarny w sprawie przeprowadzenia przedsięwziętej akcji kontrolnej w miejscach obrotu detalicznego maku w opakowaniach zbiorczych i weryfikację dokumentacji w zakresie przeznaczenia produktu potwierdzającą, że wprowadzany do obrotu mak jest przeznaczony do spożycia przez konsumentów, a nie do przetwórstwa spożywczego oraz dokonywanie w trakcie rutynowych kontroli analizy posiadanej dokumentacji przez przedsiębiorstwa spożywcze dostarczające nasiona maku innym podmiotom, pod kątem przekazywanej dokumentacji zawierającej informacje o wynikach badań na zawartość alkaloidów opium sprzedawanego maku. W powyższym zakresie przeprowadzono 4 kontrole w miejscach obrotu detalicznego, 1 zakładzie dostarczającym nasiona maku innym podmiotom wykorzystującym je do przetwórstwa oraz 3 kontrole w obiektach przetwarzających nasiona maku. Kontrolowane obiekty posiadały wymaganą dokumentację zawierającą informacje o wynikach badań na zawartość alkaloidów opium.
12. W ramach zatwierdzania i rejestracji zakładów przeprowadzono 57 kontroli. Wydano 57 decyzji zatwierdzających obiekty żywnościowe w tym 56 zatwierdzających obiekty bezwarunkowo, oraz 1 decyzję zmieniającą dotychczasowy zakres prowadzonej działalności - rozszerzenie działalności (produkcja lodów).

STAN SANITARNY powiatu buskiego 2024

13. Na skutek interwencji konsumentów i innych instytucji przeprowadzono 28 kontroli: 18 kontroli potwierdziło zasadność interwencji, 10 interwencji nie potwierdziło się. Odsetek interwencji potwierdzonych wyniósł 64,3%.

Wnioski

W 2024 r. stwierdzono, iż stan sanitarno-higieniczny nadzorowanych zakładów branży spożywczej pozostał na tym samym poziomie, nie stwierdzono obiektów niezgodnych pomimo wydania 1 decyzji wstrzymującej działalność obiektu.

Stan wdrożonej kontroli wewnętrznej przez zakłady, tak w zakresie Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP), Dobrej Praktyki Produkcyjnej (GMP) uległ zmianie pogorszeniu w stosunku do 2023r.

W dalszym ciągu w niektórych grupach obiektów wymagane są dalsze wzmożone działania nadzorowe. Obiekty, które wymagają wzmożonych działań to:

- W grupie obiektów produkcji żywności: piekarnie i ciastkarnie, wytwórnie lodów, automaty do lodów, produkcja żywności w warunkach domowych, w tym produkcja wyrobów cukierniczych i ciastkarskich z masami kremowymi,
- W grupie obiektów obrotu żywnością: obiekty ruchome i tymczasowe (tzw. „handel obwoźny), sklepy spożywcze wprowadzające do obrotu mięso i przetwory mięsne,
- W grupie obiektów żywienia zbiorowego: zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego, zakłady żywienia zbiorowego otwartego oraz zakłady małej gastronomii.

Szczególnego nadzoru w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego produkowanej oraz wprowadzanej do obrotu żywności wymagają:

- Lody produkowane metodą tradycyjną oraz lody z automatu,
- Lody nieopakowane (gałkowe lub/i jako składniki deserów),
- Ciasta z kremem nie poddanym obróbce termicznej (w tym produkowane w warunkach domowych),
- Mięso i przetwory mięsne, drób i elementy drobiowe, jaja,
- Żywność prozdrowotna w tym suplementy diety

Wzmożonego nadzoru wymaga również produkcja pierwotna owoców miękkich (malin, truskawek, borówek, porzeczek, agrestu i jeżyn), warzyw liściastych jedzonych na surowo, pomidorów i ogórków w związku z potencjalnym ryzykiem zagrożenia zdrowia ze względu na możliwą obecność zanieczyszczeń mikrobiologicznych.

STAN SANITARNY powiatu buskiego 2024

Wzmózonego nadzoru wymaga produkcja pierwotna warzyw i owoców ze względu na zanieczyszczenie pestycydami, tak ze względu na stwierdzanie przekroczenia najwyższych dopuszczalnych poziomów pestycydów w produktach oraz ze względu na stosowanie pestycydów niepuszczonych na dane uprawy, co potwierdzają przekazywane wyniki badań.

Stan wdrożenia zasad GHP i GMP oraz systemu HACCP w nadzorowanych zakładach branży spożywczej jest zadawalający, pomimo tego wymaga on w dalszym ciągu od przedsiębiorców zintensyfikowania działań w tym zakresie oraz przeprowadzania szkoleń zatrudnionego personelu.

Należy uznać, iż zapewnione jest bezpieczeństwo zdrowotne żywności produkowanej i wprowadzanej do obrotu na terenie powiatu buskiego. Świadczy o tym wzrost świadomości i podejmowane działania przez producentów i sprzedawców środków spożywczych. Jednak w dalszym ciągu w stopniu niewystarczającym. Obok obiektów, w których nie stwierdza się uchybień sanitarnych lub są one nieznaczące, działają również obiekty o złym stanie sanitarnym. W takich przypadkach wydawane są decyzje nakazujące usunięcie nieprawidłowości, a w przypadku stwierdzenia rażących zaniedbań również decyzje wstrzymujące lub ograniczające zakres prowadzonej działalności.

W 2024 r. wydano między innymi 1 decyzję wstrzymującą działalność obiektu, 2 decyzje zarządzające opracowanie, wdrożenie i utrzymywanie procedur opartych na zasadach systemu HACCP, 1 decyzję zarządzającą poprawę stanu sanitarno-technicznego (usterkowa), 1 decyzję zakazującą produkcji środków spożywczych poza pomieszczeniami produkcyjnymi zakładu. 2 decyzje zarządzające opracowanie, wdrożenie i utrzymywanie procedur opartych na zasadach systemu HACCP wydano dla 1 wytwórni tłuszczów roślinnych, 1 decyzję dla innej wytwórni żywności.

IX. PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA

Głównym celem działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Busku – Zdroju w roku 2024 było promowanie zdrowego stylu życia, czuwanie nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz zdrowotnym wody, zapobieganie powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych, poprzez sprawowanie nadzoru sanitarnego oraz prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej.

STAN SANITARNY powiatu buskiego 2024

Działalność w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej w 2024r. wynikała z celów Narodowego Programu Zdrowia promującego zdrowy styl życia oraz z ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Podjęmowano również działania wynikające z potrzeb środowiskowych i aktualnej sytuacji epidemiologicznej.

Realizowano ogólnopolskie programy edukacyjne, programy wojewódzkie, interwencje nieprogramowe oraz prowadzono kampanie informacyjne.

Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia w dużej mierze polega na współdziałaniu wielu różnorodnych instytucji i organizacji, w celu zwiększenia zakresu działań profilaktycznych.

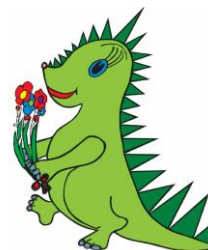
Antytytoniowe programy edukacyjne realizowane przez szkoły na terenie powiatu buskiego.

W związku z realizacją zadań z zakresu profilaktyki palenia tytoniu, Państwowa Inspekcja Sanitarna koordynuje 4 programy edukacyjne dotyczące profilaktyki antytytoniowej - „Czyste Powietrze Wokół Nas”, „Nie pal przy mnie proszę” „Bieg po zdrowie” oraz „Znajdź właściwe rozwiązanie”. Są to programy o zasięgu wojewódzkim.

Program Przedszkolnej Edukacji Antytytoniowej

„CZyste POWIETRZE WOKÓŁ NAS”

Pierwszym ogniwem edukacji antytytoniowej jest program „Czyste Powietrze Wokół Nas”. Głównym celem programu jest wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy.

Adresatami programu są dzieci w wieku 5-6 lat uczęszczające do przedszkoli, szkół podstawowych oraz ich rodzice i opiekunowie.

Dla dzieci w wieku przedszkolnym, bierne palenie oznacza m.in. zwiększoną częstość występowania przewlekłego zapalenia ucha środkowego, oraz infekcji górnych dróg oddechowych, zaburzenia rozwoju psychoruchowego, zaburzenia zachowania dziecka,

STAN SANITARNY powiatu buskiego 2024

mniejszą odporność na infekcje. Dlatego, w tym kontekście tak ważna jest edukacja antytytoniowa dzieci oraz ich rodziców.

Do realizacji programu w roku szkolnym 2023/2024 przystąpiło 13 placówek z terenu powiatu buskiego.

Koordynatorzy przedszkolni i szkolni zostali przygotowani do realizacji programu „Czyste Powietrze Wokół Nas” przez pracowników Sekcji Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej PSSE Busko – Zdrój, podczas narad wdrożeniowych przeprowadzonych w placówkach. W wyniku realizacji działań programowych edukacją objęto 653 dzieci oraz 188 rodziców.

Program edukacji antytytoniowej „NIE PAL PRZY MNIE, PROSZĘ!”

Dziecko rozpoczynające naukę w szkole podstawowej ma przed sobą ważny i trudny etap rozwoju.

Dziecko w tym wieku pozostaje wciąż pod dużym wpływem rodziców, ale będąc już uczniem staje się uczestnikiem życia w grupie szkolnych kolegów.

Dziecko spotyka się z uczniami starszymi, których zachowanie może wywoływać zdziwienie, często ciekawość, a nawet imponować i wywoływać chęć naśladowania.

Uczniowie klas młodszych szkoły podstawowej jeszcze nie sięgają po pierwszego papierosa, ale mogą utwierdzić się w przekonaniu, że palenie papierosów świadczy o dorosłości oraz pozwala na przynależność do grupy starszych kolegów. Wzmacnia się więc wyraźnie pierwsza faza uzależnienia – przygotowanie.

Program „Nie pal przy mnie, proszę” przeznaczony jest dla uczniów klas I-III szkoły podstawowej i jest programem wojewódzkim. Jego głównym celem jest zmniejszenie narażenia dzieci na bierne palenie tytoniu.

Program proponuje realizację zajęć metodami aktywizującymi dostosowanymi do wieku dzieci, takimi jak m.in. burza mózgów, diagnoza wiedzy, ćwiczenia oddechowe, wierszyk, krzyżówka, układanka o wiewiórce, drama.

W programie zawarte zostały uporządkowane treści dotyczące zdrowia (dostosowane do poziomu percepcji dzieci). Program ma charakter profilaktyczny, ale przede wszystkim ma

STAN SANITARNY powiatu buskiego 2024

na celu wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy.

W roku szkolnym 2023/2024 program realizowało 15 szkół podstawowych z terenu powiatu buskiego. W wyniku podjętych działań edukacją objęto 600 uczniów oraz 455 rodziców.

Formuła zajęć warsztatowych bardzo odpowiadała uczniom, którzy chętnie uczestniczyli w organizowanych zajęciach. Program ten uświadomił uczniom jak wielki wpływ na ich zdrowie mają podejmowane przez nich same decyzje oraz przyjmowane postawy życiowe.

Program profilaktyki palenia tytoniu dla uczniów starszych klas szkoły podstawowej „ZNAJDŹ WŁAŚCIWE ROZWIĄZANIE”

Program profilaktyki palenia tytoniu „Znajdź właściwe rozwiązanie” adresowany jest do uczniów starszych klas szkoły podstawowej – IV-VIII.

W tym okresie nauki gwałtownie wzrasta liczba dzieci i młodzieży próbujących pierwszy raz zapalić papierosa. Niektórzy młodzi ludzie najpierw palą okazjonalnie, potem czynią to w regularnych odstępach czasu, wkraczając na drogę pełnego uzależnienia od nikotyny.

Dlatego też głównym celem programu jest zwiększenie wiedzy w zakresie szkodliwości dymu tytoniowego oraz kształtowanie postaw asertywnych związanych z unikaniem biernego i czynnego palenia tytoniu. Program ten jest realizowany na szczeblu wojewódzkim.

Do realizacji programu w roku szkolnym 2023/2024 przystąpiło 13 szkół podstawowych z terenu powiatu buskiego.

W wyniku podjętych działań programowych edukacją objęto 715 uczniów oraz 252 rodziców. Uczniowie realizując poszczególne zajęcia warsztatowe zdobyli wiedzę na temat zagrożeń zdrowotnych wynikających z palenia czynnego i biernego oraz mogli kształtować postawy asertywne wobec nacisku swoich rówieśników.

Koordynatorzy szkolni tego programu szczególną uwagę poświęcili problemowi używania e-papierosów przez młodych ludzi. Wynika to z rosnącego co roku odsetka nastolatków sięgających po tego typu produkty.

W trakcie realizacji programu w szkołach odbywały się apele antytytoniowe, przedstawienia profilaktyczne, konkursy wiedzy, konkursy na plakaty antytytoniowe oraz warsztaty antytytoniowe dla rodziców.

Program Edukacji Antytytoniowej „**BIEG PO ZDROWIE**”

Program został opracowany w Głównym Inspektoracie Sanitarnym we współpracy z ekspertami z Uniwersytetu Warszawskiego – dr hab. Kamilą Bargiel – Matusiewicz oraz mgr Rafałem Dziurłą.

Program adresowany jest do uczniów klas IV szkoły podstawowej (grupa wiekowa 9 – 10 lat).

Głównym celem programu jest opóźnienie lub zapobiegnięcie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży, pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego oraz zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów.

Zajęcia w programie „Bieg po zdrowie” realizowane są za pomocą bardzo zróżnicowanych metod aktywizujących, które dostosowano do wieku odbiorców.

Podstawą zajęć jest stymulowanie kreatywności i aktywności. Bohaterami łączącymi treści poszczególnych spotkań jest dwoje uczniów czwartej klasy szkoły podstawowej, Natalia i Kuba. Wydarzenia z ich życia są tłem poruszanych tematów.

Podczas cyklu zajęć dzieci dyskutują, wymieniają doświadczenia, spostrzeżenia, refleksje i pomysły. Uczniowie przeprowadzają także wywiady z osobami niepalącymi, liczą koszty palenia papierosów, pracują w grupach przy tworzeniu antyreklamy dla papierosów oraz tworzą komiks z bohaterami programu.

Do programu przygotowano atrakcyjne, bogato ilustrowane materiały: podręcznik dla nauczyciela, zeszyt ćwiczeń dla ucznia, plakaty, ulotkę informacyjną dla rodziców oraz filmy edukacyjne dla rodziców i nauczycieli. Przygotowany został również cykl filmów edukacyjnych z udziałem ekspertów z dziedziny psychologii oraz autorów programu.

STAN SANITARNY powiatu buskiego 2024

Do realizacji programu w roku szkolnym 2023/2024 przystąpiło 15 szkół podstawowych z terenu powiatu buskiego. W wyniku działań edukacją objęto 269 uczniów oraz 256 rodziców.

Program ekologiczny dla dzieci przedszkolnych **SKĄD SIĘ BIORĄ PRODUKTY EKOLOGICZNE**

W roku szkolnym 2023/2024 odbyła się IV edycja programu ekologicznego dla dzieci przedszkolnych pod tytułem „Skąd się biorą produkty ekologiczne”.

Okres przedszkolny jest niezmiernie ważnym etapem kształtowania się postaw determinujących aktualne i przyszłe zachowania dotyczące zdrowia. Dlatego też istotne jest edukowanie dzieci w zakresie prawidłowego żywienia już od najmłodszych lat. Utrwalone wówczas przyzwyczajenia zdrowotne i nawyki decydują o późniejszym stylu życia. Dodatkowo z badań wynika, że żywność ekologiczna może mieć związek ze zdrowszym stylem życia. Konsumenci ekologiczni częściej dbają o dietę i aktywność fizyczną oraz cechuje ich istotnie mniejsze prawdopodobieństwo nadwagi i otyłości.

Grupa do której skierowany jest ten program to dzieci uczęszczające do przedszkoli w wieku 5-6 lat. Główne założenia programu to zrozumienie czym jest rolnictwo i produkty ekologiczne, kształtowanie umiejętności wyboru produktów ekologicznych, propagowanie zdrowego stylu życia, zwiększenie wiedzy i świadomości przedszkolaków o nawykach higieniczno-zdrowotnych.

Na terenie powiatu buskiego w programie wzięło udział 10 przedszkoli, w związku z czym edukacją objęto 353 dzieci oraz 106 rodziców.

Profilaktyka nadwagi i otyłości – ogólnopolski program edukacyjny**„TRZYMAJ FORMĘ!”**

Program zainicjowany został przez Główny Inspektorat Sanitarny oraz Stowarzyszenie „Polska Federacja Producentów Żywności” w ramach realizacji strategii WHO dotyczącej diety, aktywności fizycznej i zdrowia.

Celem programu „Trzymaj Formę!” jest pogłębienie wiedzy w zakresie znaczenia zbilansowanej diety i aktywności fizycznej dla organizmu człowieka oraz dostarczenie wiedzy i umiejętności korzystania z informacji zamieszczonych na opakowaniach produktów spożywczych.

Adresatami programu są uczniowie klas starszych szkół podstawowych (V – VIII) a realizacja programu oparta jest na metodzie projektu.

Projekty realizowane przez zainteresowane szkoły powinny służyć promocji aktywności fizycznej oraz prawidłowego, czyli zróżnicowanego i zbilansowanego sposobu odżywiania się młodzieży. Przedmiotem projektów nie mogą być zagadnienia związane z handlem i promocją produktów żywnościowych. Ponadto, projekty nie mogą być oparte na zakazach i dyskryminacji żadnej z grup produktów żywnościowych.

Do realizacji programu w roku szkolnym 2023/2024 przystąpiło 9 szkół podstawowych z terenu powiatu buskiego.

Koordynatorzy szkolni zostali przygotowani do realizacji programu podczas szkolenia zorganizowanego w PSSE w Busku – Zdroju oraz podczas narad wdrożeniowych przeprowadzonych w placówkach przez pracowników Sekcji Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej. Podczas szkolenia i narad koordynatorom szkolnym przekazano materiały edukacyjne do programu.

W programie łącznie uczestniczyło 305 uczniów oraz 172 rodziców, którzy aktywnie włączyli się w wybrane zadania programowe.

Koordynatorzy szkolni oraz współrealizatorzy ocenili program jako dobre narzędzie do promowania zachowań prozdrowotnych wśród dzieci i młodzieży.

Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych
„ARS, CZYLI JAK DBAĆ O MIŁOŚĆ”

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju realizuje ogólnopolski program edukacyjny w zakresie profilaktyki uzależnień, autorstwa dr Krzysztofa Wojcieszka „ARS, czyli jak dbać o miłość?”, adresowany do uczniów szkół ponadpodstawowych.

Wyjątkowość tego programu polega na kompleksowym podejściu do profilaktyki uzależnień w kontekście wartości wyznawanych przez młodych ludzi. Program podzielony jest na trzy części korespondujące ze sobą.

Celem głównym programu jest edukacja w zakresie skutków zdrowotnych i społecznych używania substancji psychoaktywnych (alkohol, tytoń, narkotyki, substancje psychoaktywne) oraz dostarczenie uczestnikom wiedzy pomocnej w kształtowaniu zdrowego stylu życia.

W roku szkolnym 2023/2024 program realizowały wybrane klasy w 3 szkołach ponadpodstawowych z terenu powiatu buskiego, w wyniku czego edukacją objęto 164 uczniów oraz 114 rodziców.

Program profilaktyki wirusowego zapalenia wątroby typu A, B i C
pt. „Podstępne WZW”

FUNDACJA
GWIAZDA
NADZIEI

Powiatowa Stacja Sanitarno –
Epidemiologiczna w Busku – Zdroju realizuje
program edukacyjny w zakresie profilaktyki zakażeń HAV, HBV

i HCV pt. „Podstępne WZW”.

Inicjatorem programu jest Wojewódzka Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Katowicach oraz Fundacja „Gwiazda Nadziei”.

STAN SANITARNY powiatu buskiego 2024

Adresatami programu są uczniowie klas II szkół ponadpodstawowych. Celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu A, B i C. Program ten jest odpowiedzią na pojawiające się wciąż nowe przypadki zakażeń HAV, HBV i HCV. Jednym ze sposobów przeciwdziałania tej sytuacji jest podnoszenie poziomu wiedzy pozwalającej na rozpoznawanie i unikanie sytuacji narażenia na zakażenie.

Na terenie powiatu buskiego w roku szkolnym 2023/2024 do realizacji programu „Podstępne WZW” przystąpiły wybrane klasy w 6 szkołach ponadpodstawowych, w wyniku czego edukacją objęto 346 uczniów.

Program edukacyjno-informacyjny „Znamie! Znam je?” dla szkół ponadpodstawowych

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju przystąpiła do realizacji programu profilaktyki czerniaka, który jest skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych.

Każdego roku w Polsce onkolodzy odnotowują 2 500 – 3 000 przypadków nowych zachorowań na czerniaka. Niestety blisko 40% chorych umiera z powodu tego nowotworu, gdyż zbyt późno trafia do lekarzy. Tymczasem wcześniej wykryty czerniak jest bardzo łatwo uleczalny. Dziś częściej, niż w poprzednich latach, notuje się przypadki czerniaka u młodych osób. Przyczyny takiego stanu rzeczy należy upatrywać m.in. w zmianie stylu życia, jaka nastąpiła w ostatnich kilku dziesięcioleciach – większa popularność solariów i moda na opaloną skórę. W ciągu ostatnich 20 lat zapadalność na czerniaka zwiększyła się w Polsce aż o 300%. Przyczyną takiego stanu rzeczy jest wciąż niska świadomość społeczna w zakresie profilaktyki i czynników ryzyka. Dlatego działania mające na celu promocję profilaktyki tego nowotworu mają szczególne znaczenie.

Inicjatorem programu jest Wojewódzka Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Katowicach oraz Fundacja „Gwiazda Nadziei”.

STAN SANITARNY powiatu buskiego 2024

Na terenie powiatu buskiego w roku szkolnym 2023/2024 do realizacji programu „Znamie! Znam je?” przystąpiły wybrane klasy w 8 szkołach ponadpodstawowych, w wyniku czego edukacją objęto 370 uczniów.

Program edukacyjny poświęcony profilaktyce zakażeń HPV i raka szyjki macicy „WYBIERZ ŻYCIE – PIERWSZY KROK”

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju w roku szkolnym 2023/2024 realizowała już VII edycję programu edukacyjnego poświęconego profilaktyce zakażeń HPV i raka szyjki macicy „Wybierz życie – pierwszy krok”.

Program ten skierowany jest do uczniów klas I szkół ponadpodstawowych. Realizację programu na terenie Polski koordynuje i wspiera finansowo oraz organizacyjnie Fundacja „Gwiazda nadziei”.

Głównym celem programu jest podniesienie poziomu wiedzy na temat zagrożeń związanych z zakażeniami wirusem HPV i profilaktyki raka szyjki macicy wśród młodzieży oraz jej rodziców i opiekunów.

W roku szkolnym 2023/2024 program realizowały wybrane klasy w 6 szkołach ponadpodstawowych z terenu powiatu buskiego, w wyniku czego edukacją objęto 218 uczniów.

Profilaktyka palenia tytoniu

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju prowadzi działania edukacyjne z zakresu profilaktyki palenia tytoniu, które wynikają z aktualnych potrzeb środowiska szkolnego. Są to spotkania dla uczniów starszych klas szkół podstawowych, szkół ponadpodstawowych, szkolenia dla nauczycieli i rodziców. Realizowane są jako wsparcie szkół w profilaktyce uzależnień.

STAN SANITARNY powiatu buskiego 2024

W 2024r. w szkołach powiatu buskiego przeprowadzono 24 spotkania, w których uczestniczyło 700 osób. Podczas zajęć przekazywano w placówkach różnorodne materiały z zakresu profilaktyki antytytoniowej. W celu wyprowadzenia profilaktyki antytytoniowej poza sale lekcyjne, wspólnie z Zespołem Placówek Oświatowych w Dobrowodzie oraz Komendą Powiatową Policji w Busku – Zdroju zorganizowano akcję informacyjno – edukacyjną „Jabłko czy cytryna, czyli jedziesz – NIE PAL!”. Miała ona na celu popularyzację postaw antytytoniowych oraz zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

W celu dotarcia do szerokiej grupy odbiorców z informacjami z zakresu profilaktyki antytytoniowej Sekcja PZiOZ organizowała stoiska edukacyjne podczas konferencji i wydarzeń plenerowych (Forum Zdrowia w Busku – Zdroju, Festiwal Zdrowia im. Zbigniewa Kociuby w Busku – Zdroju).

Obchody Światowego Dnia bez Tytoniu 2024

Każdego roku w dniu 31 maja, Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) wraz z organizacjami partnerskimi organizuje obchody Światowego Dnia bez Tytoniu zwracając szczególną uwagę na zagrożenia zdrowotne związane z używaniem tytoniu oraz zachęcając do prowadzenia działań mających na celu jego ograniczenie.

Ostatecznym celem Światowego Dnia bez Tytoniu jest przyczynienie się do ochrony obecnych i przyszłych pokoleń przed niszczącymi skutkami zdrowotnymi spowodowanymi paleniem tytoniu, ale też konsekwencjami społecznymi, środowiskowymi i ekonomicznymi wynikającymi z używania tytoniu i narażenia na dym tytoniowy.

Zmniejszenie narażenia na dym tytoniowy wciąż jest najważniejszym działaniem dla zmniejszenia zachorowań i zgonów na nowotwory złośliwe.

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju w związku z obchodami Światowego Dnia bez Tytoniu podejmuje współpracę ze szkołami oraz innymi instytucjami, które są zaangażowane w promocję zdrowia.

Światowy Dzień Rzucania Palenia 2024

21 listopada 2024 roku, obchodzono Światowy Dzień Rzucania Palenia. W związku z tym Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju podjęła działania edukacyjne mające na celu wsparcie placówek szkolnych w realizacji profilaktyki antytytoniowej.

W Publicznej Szkole Podstawowej Nr 3 im. płk. A. Krzyżanowskiego „Wilka” w Busku – Zdroju oraz w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym dla Niepełnosprawnych Ruchowo w Busku – Zdroju, odbyły się cztery spotkania informacyjno – edukacyjne dla uczniów wybranych klas.

Pracownicy PZiOZ podczas zajęć wykorzystując prezentację multimedialną pt. „O co tyle dymu. Czyli prawdy i mity o paleniu papierosów i e-papierosów” omówili zagadnienia dotyczące profilaktyki antytytoniowej.

Uczniowie zostali zapoznani z ewentualnymi konsekwencjami palenia tytoniu, zdobyli świadomość jak niekorzystne dla naszego zdrowia jest bierne inhalowanie dymem tytoniowym oraz zweryfikowali mity dotyczące alternatywnych form dla papierosów.

Poruszona została także tematyka e-papierosów, które są coraz bardziej popularne wśród młodzieży. Przypomniano obowiązujące przepisy prawne dotyczące papierosów i e-papierosów.

Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV

Głównym celem programu jest wzrost wiedzy na temat HIV i AIDS oraz zmniejszenie liczby zakażeń HIV w drodze ryzykownych zachowań. Program realizowany jest w różnych formach, między innymi:

- poprzez kampanie medialne realizowane z udziałem Krajowego Centrum ds. AIDS;
- obchody Światowego Dnia Walki AIDS – 1 grudnia;
- systematyczne działania edukacyjne w zakresie zapobiegania zakażeniom HIV,
- edukację i uświadamianie społeczeństwa;

Działania profilaktyczne z zakresu HIV/AIDS prowadzone były cały rok ze szczególnym uwzględnieniem obchodów „Światowego Dnia Walki z AIDS”.

Sekcja Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej PSSE w Busku – Zdroju, w celu dotarcia do szerokiej liczby odbiorców z zagadnieniami dot. profilaktyki HIV i AIDS przez cały rok prowadziła dystrybucję materiałów edukacyjnych w zakładach opieki zdrowotnej oraz w placówkach szkolno – wychowawczych.

Ponadto podczas XXII Festiwalu Zdrowia im. Zbigniewa Kociuby w Busku – Zdroju zorganizowano stoisko informacyjno – edukacyjne z zakresu profilaktyki HIV i AIDS.

Na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Busku – Zdroju zaprezentowano nową ogólnopolską kampanię społeczną Krajowego Centrum ds. AIDS pod hasłem „Mój pierwszy raz”.

Obchody Światowego Dnia Zdrowia 2024

Forum Zdrowia w Busku – Zdroju

Światowy Dzień Zdrowia obchodzony jest każdego roku 7 kwietnia, aby uczcić rocznicę powstania Światowej Organizacji

Światowy Dzień Zdrowia 2023:
"Zdrowie dla wszystkich"

75
HEALTH
FOR ALL

STAN SANITARNY powiatu buskiego 2024

Zdrowia w 1948 roku. Co roku jest wybierany temat przewodni z zakresu zdrowia publicznego, który w danym okresie wymaga szczególnej uwagi.

Obchody Światowego Dnia Zdrowia stwarzają możliwość podjęcia wielu działań, których efektem jest poprawa stanu zdrowia ludzi.

W dniu 10 kwietnia 2024r. w sali kinowej Buskiego Samorządowego Centrum Kultury odbyło się Forum Zdrowia skierowane do uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych z terenu powiatu buskiego. Tematyka dyskusji panelowej odbywała się pod hasłem „Moje zdrowie, moje prawo” i oscylowała wokół zagadnień związanych z szeroko pojętym zdrowiem publicznym.

Konferencji równolegle towarzyszyły zajęcia warsztatowo-wykładowe dla uczniów szkół podstawowych pt. „Napoje energetyzujące. Czy potrzebna nam taka moc?” zorganizowane przez pracowników Sekcji PZiOZ PSSE w Busku-Zdroju. Odbywały się także warsztaty dot. zaburzeń odżywiania u młodzieży zorganizowane przez ŚCO w Kielcach.

Wyżej wymienione warsztaty odbyły się także w późniejszych terminach w szkołach ponadpodstawowych na terenie miasta Busko – Zdrój.

Zajęcia przeprowadzili pracownicy Sekcji PZiOZ PSSE Busko - Zdrój oraz specjalista ds. Promocji Zdrowia Świętokrzyskiego Centrum Onkologii.

Podczas Forum Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju zorganizowała także stoisko informacyjno - edukacyjne, na którym oferowano różnorodne materiały edukacyjne. Wydarzenie zgromadziło 330 uczestników.

Akcja Letnia 2024

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju, jak co roku realizowała akcję profilaktyczną **„Zdrowe Wakacje 2024”**.

Akcja ta miała pomóc mieszkańcom naszego regionu oraz odwiedzającym go turystom

STAN SANITARNY powiatu buskiego 2024

bezpiecznie i zdrowo spędzić wakacje oraz uzyskać informacje na temat różnorodnych zagrożeń zdrowotnych, na jakie jesteśmy narażeni w okresie letnim.

W związku z organizacją działań prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych: broszur „Wakacje zdrowe i bezpieczne”, ulotek „Patent na bezpieczne wakacje”, kleszczówek „Dowiedz się więcej o kleszczach” oraz ulotek dot. substancji psychoaktywnych, na wszystkich zgłoszonych do PSSE Busko – Zdrój zorganizowanych formach wypoczynku letniego na terenie powiatu buskiego. Wspólnie z przedstawicielami Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży przeprowadzono 17 spotkań informacyjnych dla 601 uczestników kolonii i obozów.

Na stronie internetowej PSSE Busko – Zdrój zamieszczano na bieżąco różnorodne informacje mające na celu zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego w czasie wakacji – zatrucia grzybami, choroby odkleszczowe, zagrożenia wynikające z upałów, bezpieczne przechowywanie żywności.

Promowanie zdrowego stylu życia

Do zadań Sekcji Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej należy także inicjowanie i realizacja przedsięwzięć zmierzających do zaznajomienia społeczeństwa z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia, utrwalenie zasad higieny i racjonalnego odżywiania oraz metod profilaktyki zdrowotnej.

Z uwagi na to że, zdrowie człowieka, aż w 50% zależy od stylu życia jednostki, Sekcja PZiOZ kładzie nacisk na działania promocyjne i profilaktyczne w tym zakresie.

W związku z tym, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom szkół, przeprowadzono 31 spotkań dotyczących zdrowego stylu życia, w których uczestniczyło 945 uczniów ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych z terenu powiatu buskiego. Szczególną uwagę podczas tych zajęć poświęcono napojom energetyzującym oraz ich wpływowi na organizm młodego człowieka.

Pracownicy Sekcji Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej PSSE w Busku – Zdroju w odpowiedzi na prośbę dyrektora Publicznej Szkoły Podstawowej Nr 1 w Busku Zdroju oraz pedagoga szkolnego włączyli się we współorganizację odbywającej się w placówce we wrześniu akcji edukacyjnej „Bezpieczny i zdrowy powrót do szkoły”. Przeprowadzono

STAN SANITARNY powiatu buskiego 2024

siedem spotkań edukacyjno – informacyjnych dla uczniów klas 0 – III, w których uczestniczyły łącznie 184 osoby.

Pracownicy Sekcji PZiOZ wykorzystując prezentację multimedialną pod hasłem „Zdrowy powrót do szkoły” przedstawili uczniom zagadnienia dotyczące kształtowania prawidłowych nawyków prozdrowotnych sprzyjających zdrowiu przez cały rok szkolny, aktywność fizyczną oraz prawidłowe odżywianie. Ponadto, poruszono temat higieny osobistej (mycie rąk) oraz higieny otoczenia szkolnego. Omówiono zagadnienia dotyczące zbyt przeciążonych plecaków dzieci i młodzieży oraz skutki zdrowotne ich nieprawidłowego noszenia. Dzieciom przekazano materiały informacyjne w postaci książeczek oraz ulotek informacyjnych.

XXXI Olimpiada Promocji Zdrowego Stylu Życia – etap rejonowy

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Busku – Zdroju od wielu lat owocnie współpracuje z Oddziałem Rejonowym Polskiego Czerwonego Krzyża w Busku – Zdroju. W związku z tym na zaproszenie zarządu Sekcja Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej włączyła się w przebieg etapu rejonowego XXXI Olimpiady Promocji Zdrowego Stylu Życia. Olimpiada Promocji Zdrowego Stylu Życia PCK to ogólnopolski konkurs dla tych, którzy wiedzą, jak zdrowo i aktywnie żyć. W konkursie uczestniczyli uczniowie starszych klas szkół podstawowych i uczniowie szkół ponadpodstawowych. Uczestnicy rozwiązyali test dotyczący prawidłowego odżywiania, pierwszej pomocy, ekologii oraz promocji zdrowego stylu życia. Laureaci pierwszych miejsc w dwóch kategoriach wiekowych awansowali do wojewódzkiego etapu konkursu.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku – Zdroju oraz przedstawiciele Sekcji PZiOZ czuwali nad przebiegiem konkursu jako członkowie komisji. Ponadto wszyscy uczniowie otrzymali gadżety promocyjne PSSE Busko – Zdrój.

XXII Festiwal Zdrowia im. Zbigniewa Kociuby w Busku – Zdroju

4 października 2024r. odbył się XXII Festiwal Zdrowia w Busku - Zdroju im. Zbigniewa Kociuby. Miejscem konferencji

STAN SANITARNY powiatu buskiego 2024

była sala koncertowa Sanatorium Marconi oraz arkady i otoczenie sanatorium.

Organizacja Festiwalu to przedsięwzięcie, które pozwala systematycznie podnosić poziom świadomości, propaguje zdrowy styl życia oraz uczy jak unikać zagrożeń zdrowotnych.

W ramach wzmocnienia części merytorycznej Festiwalu Zdrowia uczniowie z Zespołu Placówek Oświatowych w Nizinach, zaprezentowali spektakl pod tytułem „Drabina uzależnień”, natomiast uczniowie Szkoły Muzycznej I Stopnia w Busku – Zdroju wystąpili z koncertem.

Ponadto, w sali konferencyjnej Sanatorium Marconi równolegle do konferencji odbywały się warsztaty dla uczniów Szkoły Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Gnojnie oraz Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Nowym Korczynie. Tematyka warsztatów dotyczyła szkodliwości używania e-papierosów i napojów energetyzujących przez młode osoby. Działania te przeprowadziły przedstawicielki Oddziału Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej PSSE Busko – Zdrój.

Na drugie warsztaty z psychologami z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Busku – Zdroju pt. „Agresja elektroniczna i cyberbullying” zaproszono uczniów Publicznej Szkoły Podstawowej w Siesławicach i Szkoły Podstawowej w Raczycach.

W holu głównym Sanatorium Marconi zorganizowane zostały stoiska, na których wykonywano badania, m.in. pomiar ciśnienia tętniczego krwi, poradnictwo, jak rzucić palenie, pomiar glukozy we krwi, porady prozdrowotne - zalecenia kodeksu walki z rakiem, pomiar tkanki tłuszczowej, doradztwo z zakresu odżywiania, kontroli wagi i pielęgnacji ciała, informacje dotyczące zagrożeń związanych ze środkami zastępczymi.

Pracownicy Sekcji Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej PSSE Busko - Zdrój osobom zainteresowanym prezentowały Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV oraz szeroko pojętą promocję zdrowia.

Promowano także Profilaktykę Palenia Tytoniu, w ramach, której wykonywano bezpłatny pomiar tlenku węgla w wydychanym powietrzu. Badanie wykonano u 20 uczestników festiwalu.

Organizatorem w/w badań, które za każdym razem cieszą się dużym zainteresowaniem, była Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Kielcach oraz Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Busku-Zdroju, Świętokrzyskie Centrum Onkologii w Kielcach, Państwowa Inspekcja Pracy Okręgowy Inspektorat Pracy w Kielcach, Komenda

STAN SANITARNY powiatu buskiego 2024

Powiatowa Policji w Busku-Zdroju, Europejskie Centrum Bajki w Pacanowie, Świętokrzyskie Centrum Ratownictwa Medycznego i Transportu Sanitarnego w Kielcach Oddział w Busku-Zdroju, Stowarzyszenie „Nadzieja Rodzinie” w Kielcach oraz Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Nadzieja Rodzinie” w Kielcach, PCK Oddział Rejonowy w Busku-Zdroju, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Kielcach Oddział w Busku – Zdroju, Świętokrzyski Oddział NFZ w Kielcach.

Wnioski

Podejmowane przez PSSE w Busku – Zdroju działania miały na celu dotarcie do różnorodnych grup odbiorców i poszerzenie wiedzy poprzez edukację prowadzoną zróżnicowanymi metodami, kształtowanie właściwych zachowań prozdrowotnych oraz motywowanie do prowadzenia zdrowego stylu życia.

Zadania te w dużej mierze zostały zrealizowane dzięki współpracy różnych instytucji. Wspólne inicjatywy pozwoliły rozszerzyć zasięg i efektywność działań profilaktycznych i prozdrowotnych. Świadczy o tym zwiększająca się co roku liczba szkół realizujących programy edukacyjne Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz poszerzające się obszary tematyczne współpracy.

X. PODSUMOWANIE

W 2024 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju zgodnie ze swoimi ustawowymi kompetencjami, zajmował się promocją i ochroną zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych. Wykonanie zadań polegało na sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego, działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej oraz oświatowo – zdrowotnej.

W/w zadania realizowane były w działalności bieżącej oraz w skali długofalowej.

Sytuacje kryzysowe

W 2024 r. na terenie powiatu buskiego nie zaistniały zdarzenia, których następstwa mogły wywołać konieczność korzystania z procedur przewidzianych w planach zarządzania

STAN SANITARNY powiatu buskiego 2024

kryzysowego. Prowadzono stały monitoring bezpieczeństwa sanitarnego ludności, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji epidemiologicznej.

Była zapewniona całodobowa możliwość kontaktu telefonicznego społeczeństwa i instytucji z Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Busku-Zdroju (dyżurny telefon alarmowy). Zgłaszane problemy rozwiązywano w ramach posiadanych kompetencji na bieżąco.

Podejmowane działania były spójne z działaniami określonymi w planach zarządzania kryzysowego pozostałych organów administracji.

Nadzór przeciwepidemiczny

W 2024 r. działalność przeciwepidemiczna Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie powiatu buskiego dotyczyła bieżącego nadzoru w zakresie zapobiegania oraz zwalczania chorób zakaźnych u ludzi. Kontynuowano bieżący nadzór w zakresie zapobiegania oraz zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, obejmujący między innymi:

- Działania mające na celu jak najmniejsze rozprzestrzenianie się wirusa SARS-CoV-2 i grypy wśród mieszkańców (podczas wywiadów epidemiologicznych prośba o samoizolację i ograniczenie do koniecznego minimum kontaktu z osobami zdrowymi, oraz prośba o zakładanie maseczek w miejscach publicznych).
- nadzór nad uodpornieniem populacji w ramach obowiązkowych szczepień ochronnych oraz nad sposobem przekazywania i przechowywania szczepionek służących do przeprowadzania obowiązkowych szczepień ochronnych,
- współpracę z zespołami kontroli zakażeń szpitalnych przy monitorowaniu i ograniczaniu ognisk zakażeń szpitalnych i patogenów alarmowych.

W 2024 roku zarejestrowano w powiecie buskim 3 ogniska zakażeń szpitalnych.

Sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych w powiecie buskim w 2024 roku należy uznać za generalnie dobrą.

W 2024 r. na terenie powiatu buskiego w okresie od stycznia do grudnia potwierdzono 187 przypadków zakażenia wirusem SARS-CoV-2. 29 osób spośród zakażonych było hospitalizowanych. Zarejestrowano 1 zgon z powodu Coronavirusa.

STAN SANITARNY powiatu buskiego 2024

Analizując współczynnik zapadalności i liczbę przypadków zachorowań na gruźlicę w latach 2023-2024 odnotowano nieznaczny wzrost zachorowań na gruźlicę w roku 2024 na terenie powiatu buskiego.

W 2024 r. na terenie powiatu buskiego zarejestrowano 2 ogniska chorób przenoszonych drogą pokarmową. Czynnikiem etologicznym był Norovirus.

W 2024 r. na terenie powiatu buskiego w ramach realizacji Programu Szczepień Ochronnych, szczepieniom podlegała populacja 10 719 dzieci i młodzieży do lat 19 (w 2023 r. – podlegała populacja 11 283 dzieci i młodzieży do lat 19).

Na terenie powiatu buskiego w 2024 r. zarejestrowano 6 odczynów poszczepiennych.

Wykonawstwo szczepień w powiecie buskim w 2024 r. należy ocenić jako generalnie dobre, jednak z utrzymującym się stosunkowo niskim wykonawstwem szczepienia przeciwko odrze, śwince i różyczce w 13 miesiącu życia oraz szczepienia przypominającego przeciw tężcowi i błonicy, krztuścowi i polio wśród dzieci w 6 roku życia i szczepienia przypominającego przeciw tężcowi, błonicy i krztuścowi w 14 roku życia.

Na terenie powiatu buskiego w 2024 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku -Zdroju prowadził 12 postępowań egzekucyjnych wobec rodziców uchylających się od obowiązku szczepień dzieci.

W 2024 r. na terenie powiatu buskiego nie zarejestrowano nowo wykrytych przypadków zakażeń HIV.

Nadzór w zakresie higieny środowiska

Biorąc pod uwagę wyniki kontroli przeprowadzonych w 2024r. w zakresie higieny środowiska można stwierdzić, że w kontrolowanych obiektach nie stwierdzono uchybień stanowiących zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi, stan sanitarny na terenie powiatu buskiego można ocenić, jako dobry.

Stan sanitarny urządzeń wodnych w powiecie buskim został oceniony jako dobry – zarządcy urządzeń skutecznie zapewniali właściwy reżim sanitarny przy produkcji wody, w przypadku stwierdzenia przekroczeń parametrów wody, zarządcy natychmiastowo podejmowali działania naprawcze. Badania przeprowadzone powtórnie wykazywały poprawę jakości wody, tj. woda odpowiadała wymogom sanitarnym. Stan ten przełożył się bezpośrednio, na jakość wody, jakość wody spełniała wymogi sanitarne. Jakość wody

STAN SANITARNY powiatu buskiego 2024

monitorowana jest z częstotliwością uzależnioną od produkcji wody oraz od ilości osób korzystających z danego wodociągu.

Ilość prób / przekroczeń	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Ilość pobranych prób	96	88	81	111	91	78	81
Ilość przekroczeń bakteriologicznych	4	0	1	17	7	0	0
Ilość przekroczeń fizyko-chemicznych	2	6	1	2	2	1	3

Na koniec roku sprawozdawczego bieżący stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej generalnie nie budził większych zastrzeżeń, nie stwierdzono uchybień stanowiących zagrożenie dla zdrowia i życia.

W powiecie buskim, stan sanitarny podmiotów, w których wykonywana jest działalność lecznicza oceniono jako dobry. Postępowanie z odpadami medycznymi i komunalnymi prawidłowe, nie budzi zastrzeżeń. Wywóz odpadów zapewniają firmy w ramach zawartych umów. Prawidłowo utrzymana częstotliwość wywozu odpadów. Postępowanie z bielizną zgodne z opracowanymi procedurami. We wszystkich obiektach wydzielono magazyny bielizny czystej i brudnej. Również prawidłowo realizowane są podstawowe wymogi w zakresie dezynfekcji i sterylizacji.

W roku sprawozdawczym w nadzorowanych obiektach na uwagę zasługuje ciągła modernizacja obiektów sanatoryjnych oraz zmiana estetyki otoczenia obiektów użyteczności publicznej.

Nadzór zapobiegawczy (inwestycyjny)

W 2024 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Busku-Zdroju realizował ustawowe, podstawowe czynności i działania, które obejmowały kontrole przestrzegania wymagań higienicznych i zdrowotnych w procesie planowania i zagospodarowania przestrzennego, lokalizacji inwestycji oraz jej realizacji do zakończenia i odbioru.

STAN SANITARNY powiatu buskiego 2024

Przedmiotem działalności zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2024 r. było opiniowanie pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych zagadnień dotyczących:

- projektów planów zagospodarowania przestrzennego
- dokumentacji projektowych dotyczących budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych
- odbiorów obiektów budowlanych.

Uczestniczono również w postępowaniach na etapie oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć mogących pogorszyć stan środowiska.

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach nadzoru zapobiegawczego jest ściśle związana z aktywnością przedsiębiorców funkcjonujących na lokalnym rynku jak również z aktywnością organów administracji samorządowej i w 2024 r. utrzymywała się na poziomie porównywalnym w stosunku do lat poprzednich.

Inwestorzy pozyskiwali fundusze unijne, wzrastała ich świadomość w zakresie dostosowania obiektów do obowiązujących wymogów.

Nadzór nad placówkami nauczania i wychowania oraz wypoczynku

W 2024 r. objęto nadzorem 72 placówki nauczania i wychowania oraz 23 placówki wypoczynku dzieci i młodzieży.

Systematycznie z roku na rok obserwuje się poprawę stanu sanitarno-higienicznego i technicznego placówek oświatowo-wychowawczych m.in. w zakresie warunków do utrzymania higieny osobistej, lepszego wyposażenia w certyfikowane meble szkolne, sprzęt i urządzenia sportowe, pomoce edukacyjne. Mimo tego podczas kontroli placówek oświatowo wychowawczych w dalszym ciągu stwierdza się nieprawidłowości w pod względem higieniczno - sanitarnym i technicznym. W 2024 r. na poprawę w/w stanu zostało wydanych 10 decyzji administracyjnych. W dalszym ciągu opieka medyczna w placówkach nauczania i wychowania jest niewystarczająca, ze względu na brak stałej, codziennej opieki pielęgniarskiej oraz opieki stomatologicznej.

.

Nadzór w zakresie bezpieczeństwa żywności, żywienia i przedmiotów użytku

W 2024 r. pod nadzorem (w ewidencji) znajdowało się 3156 obiektów tj. o 90 obiektów więcej w porównaniu do 2023 r. i o 152 obiekty więcej w stosunku do roku 2022. W ciągu 3 lat tj. od 2022 r. nadzorem objęto 71 producentów produkcji pierwotnej i dostaw bezpośrednich.

STAN SANITARNY powiatu buskiego 2024

W 216 skontrolowanych obiektach przeprowadzono łącznie 342 kontrole i rekontrole sanitarne w tym 28 kontroli interwencyjne na skutek interwencji konsumentów i innych instytucji, 10 kontroli związanych z systemem RASFF (wycofywanie niebezpiecznych produktów z rynku).

Z 216 obiektów skontrolowanych w 2024 r. wg ujednoliconych „arkuszy oceny zakładu” oceniono 181 zakładów. Nie stwierdzono obiektów niezgodnych.

W 2024 r. wydano 1 decyzję wstrzymującą działalność obiektu, 1 decyzję zarządzającą poprawę stanu sanitarno-technicznego (usterkowa), 2 decyzje zarządzające opracowanie, wdrożenie i utrzymywanie procedur opartych na zasadach systemu HACCP, 1 decyzję zakazującą produkcji środków spożywczych poza pomieszczeniami produkcyjnymi zakładu, 1 decyzję wygaszającą wydaną decyzję (dot. decyzji wstrzymującej działalność obiektu), 1 decyzję umarzającą prowadzone postępowanie w sprawie dokonania wpisu obiektu do rejestru, producent figurował w rejestrze obiektów nadzorowanych, 7 decyzji przedłużających termin realizacji wydanych decyzji.

Nałożono 31 mandatów karne na kwotę 10150,00 zł.

W celu oceny bazy żywnościowo-żywnościowej zlokalizowanej w miejscowościach wypoczynkowych, przy trasach turystycznych, parkingach i stacjach paliw w letnim sezonie turystycznym skontrolowano stan sanitarno- higieniczny 25 obiektów, nałożono 3 mandaty karne na kwotę 1300zł. za nieprawidłowy stan sanitarno - higieniczny i techniczny obiektów.

W ramach prowadzonego nadzoru nad żywnością prozdrowotną przeprowadzono 9 kontroli dotyczących prawidłowości oznakowania w/w grupy środków spożywczych. Oceniono znakowanie 10 produktów. Nie stwierdzono niezgodności w zakresie znakowania 8 ocenionych suplementów diety. Wniesiono uwagi do znakowania 2 suplementów diety. Wystosowano pisma interwencyjne do PPIS nadzorujących producentów ocenionych suplementu diety.

Prowadząc działania kontrolne i wyjaśniające w ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych – FASFF oraz w ramach sprawowanego bieżącego nadzoru nad obiektami żywnościowo – żywieniowymi wycofywano z obrotu produkty o niewłaściwej jakości zdrowotnej oraz po upływie daty minimalnej trwałości i terminie przydatności do spożycia na kwotę 5244,07zł.

W ramach przeprowadzonego w 2024 r. monitoringu i urzędowej kontroli żywności, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością zbadano laboratoryjnie 257

STAN SANITARNY powiatu buskiego 2024

próbek, zakwestionowano 16 próbek co stanowi 6,23% pobranych próbek środków spożywczych. Mikrobiologicznie zbadano 167 próbek, zakwestionowano 7 próbek. Powód zakwestionowania: W zakresie czystości mikrobiologicznej próbki niezgodne z kryteriami Państwowego Zakładu Higieny stawianym naczyniom, sprzętowi oraz dłoniom w zakładach przemysłu spożywczego (1 próbka), obecność Salmonelli (5 próbek), obecność Campylobacter (1 próbka), ocena znakowania (9 próbek: mąka graham, pomidory całe bez skórki, produkt pasteryzowany, kapusta kiszona, śliwki suszone, suplement diety). Chemicznie zbadano 90 próbek. Nie kwestionowano żadnej próbki - próbki zgodne z wymaganiami.

W 2024 r. odnotowano nieznaczne pogorszenie stanu wdrożenia zasad GHP i GMP oraz systemu HACCP. W dalszym ciągu wydawane są zalecenia dotyczące przeprowadzenia przeglądu i weryfikacji systemu HACCP celem dostosowania go do zakresu prowadzonej działalności przez nadzorowane obiekty w związku z tym, iż zakłady zmieniają zakres prowadzonej działalności poprzez jej rozszerzanie.

Nadzór w zakresie higieny środowiska pracy.

W 2024 r. realizowana była pełna ochrona zdrowia pracowników przed niekorzystnym wpływem szkodliwości występujących w środowisku pracy oraz zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy.

W ramach kluczowych kierunków działań, w celu poprawy warunków pracy i ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem czynników szkodliwych występujących w miejscu pracy, realizowane były zadania nadzоровe w ramach programów wieloletnich

W porównaniu z 2023 r. nie zmieniła się liczba zakładów z przekroczeniami normatywów higienicznych (6 zakładów w 2023 r. i 6 zakładów w 2024 r.).

W większości przypadków przekroczenia dotyczą hałasu, który został już obniżony poniżej wartości NDN albo pracodawcy sporządzali program działań organizacyjno – technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia pracowników na hałas. W przypadku czynników chemicznych po wydaniu decyzji obniżono wartości czynników chemicznych poniżej NDS.

STAN SANITARNY powiatu buskiego 2024

W porównaniu z 2023 r. spadła liczba stwierdzonych chorób zawodowych (w 2023 r. wydano 3 decyzje stwierdzające chorobę zawodową w powiecie buskim (3 - rolnicy) a w 2024 r. wydano 2 decyzje stwierdzające chorobę zawodową (1 – rolnik, 1 - nauczyciel).

Należy podkreślić, iż w przypadku rolnika niemożliwym jest uniknięcie narażenia z powodu dużej ilości czynników alergizujących oraz powszechnie występujących w środowisku jego pracy kleszczy przenoszących boreliozę. W przypadku nauczyciela (nadmierny wysiłek głosowy) niemożliwym jest całkowite wykluczenie ryzyka zawodowego związanego z pracą głosem.

Działalność oświatowa i promocja zdrowia

Podjęmowane przez PSSE w Busku – Zdroju działania miały na celu dotarcie do różnorodnych grup odbiorców i poszerzenie wiedzy poprzez edukację prowadzoną zróżnicowanymi metodami, kształtowanie właściwych zachowań prozdrowotnych oraz motywowanie do prowadzenia zdrowego stylu życia.

Zadania te w dużej mierze zostały zrealizowane dzięki współpracy różnych instytucji. Wspólne inicjatywy pozwoliły rozszerzyć zasięg i efektywność działań profilaktycznych i prozdrowotnych. Świadczy o tym zwiększająca się co roku liczba szkół realizujących programy edukacyjne Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz poszerzające się obszary tematyczne współpracy.

Działalność nadzorowa i laboratoryjna, w tym kontrolna w 2024 r. pozwalała na coraz lepszą ocenę sytuacji epidemiologicznej i stanu sanitarnego powiatu buskiego, uwzględniając istniejące, jak również mogące się pojawić zagrożenia. Mając powyższe na względzie dało się zauważyć w ostatnim okresie pozytywne i negatywne zjawiska obserwowane z racji realizowanych zadań z zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Główne inicjatywy mające na celu przeciwdziałanie i zwalczanie negatywnych zjawisk:

- prowadzenie różnorodnych działań edukacyjnych stymulujących wzrost poziomu wiedzy odbiorców przedsięwzięć prozdrowotnych, zachęcanie do właściwych zachowań prozdrowotnych, dążenie do kształtowania pozytywnych zmian postaw, propagowanie zdrowego stylu życia i motywowanie do podwyższenia jakości życia,

STAN SANITARNY powiatu buskiego 2024

- monitoring sytuacji epidemiologicznej określonych w przepisach prawa, chorób zakaźnych i zakażeń u ludzi,
- nadzór nad realizacją obowiązkowych szczepień ochronnych, w tym analiza wykonawstwa szczepień powiatu w celu m. in. identyfikacji obszarów o najniższych wskaźnikach zaszczepienia,
- nadzór nad warunkami higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne,
- współpraca z zespołami kontroli zakażeń szpitalnych w zakresie ograniczania rozprzestrzeniania się ognisk zakażeń szpitalnych i czynników alarmowych,
- skuteczna realizacja monitoringu wody do spożycia, celem identyfikacji zagrożeń i bezzwłocznego podejmowania działań naprawczych,
- współpraca z innymi inspekcjami oraz organami samorządowymi.

Identyfikacja najważniejszych zjawisk, którym należy przeciwdziałać lub należy je wzmocnić w najbliższym czasie:

- wzmocnienie nadzoru nad jakością zdrowotną żywności, w tym suplementami diety,
- podobnie jak w całej Polsce, obserwowano utrwalony już trend, stałego zwiększania się liczby rodziców/opiekunów prawnych, którzy nie poddają dzieci obowiązkowym szczepieniom ochronnym, pomimo braku przeciwwskazań lekarskich.

Informacje zawarte w niniejszym raporcie wskazują, iż bezpieczeństwo sanitarne mieszkańców powiatu pozostawało w 2024 roku w dalszym ciągu na wysokim poziomie. Powyższe było zasługą nie tylko służb sanitarnych, ale także współdziałania z innymi instytucjami oraz rosnącej świadomości społecznej dotyczącej promowania zdrowego stylu życia oraz w zakresie wagi zagadnień sanitarnych i epidemiologicznych.